

ALPAS
A.V.O.S.
heraldika

ALPAS, v.o.s.
Královopolská 10
616 00 Brno
tel: 603 417 554, 603 176 880
541 240 990, e-mail: alpas@alpas.cz

Kupte si kousek historie

Miniatury heraldických erbů a znaků

Kompletní nabídka na:

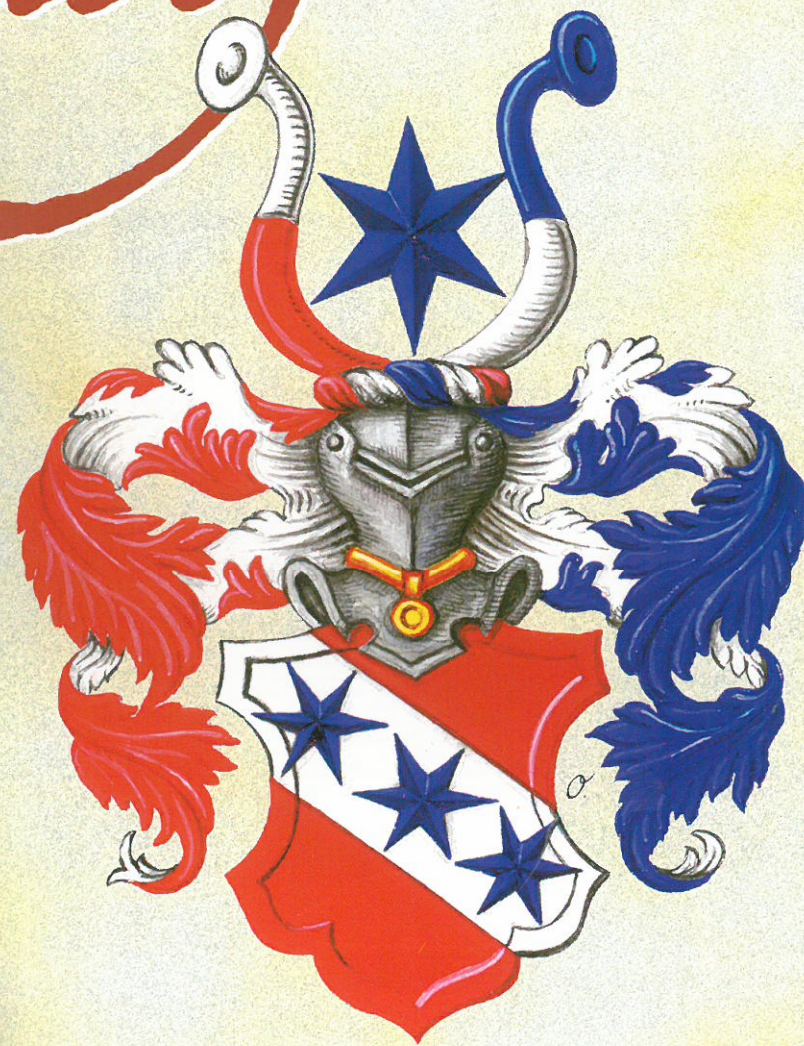
www.alpas.cz

ročník XXIII. číslo 1/2003

GENEALOGICKÉ A HERALDICKÉ

Listy

Česká genealogická a heraldická společnost v Praze

Slovo na úvod 1

články a studie

Nedochované funerální památky ve Šternberku
(Marek Starý) 2

recenze, anotace, zajímavosti

Lobkowiczové – Dějiny a genealogie rodu 30

K náhrobníku Reginy ze Šternsdorfu 33

zprávy ze společnosti

Zpráva z valné hromady 35

Nová telefonní čísla archivů po přečíslování a e-mailová spojení 49

Zajímavosti z archivů 49

Nově přijatí členové v roce 2002 50

Ukončili členství nebo zemřeli v roce 2002 50

Připravuje se další kurz pro začínající rodopisce 51

Skončil jedenáctý kurz pro pokročilé genealogy 51

Změna provozní doby kanceláře 52

Den otevřených dveří 52

Errata 52

NA OBÁLCE:

ZNAK UDĚLENÝ 8. DUBNA 1567 JANU WURMOVI ZE ŠTERNSDORFU

Kresba Jan Oulík

VLOŽENÁ PŘÍLOHA:

OSOBNÍ ZNAKY REGISTROVANÉ ČGHSP - 2. ČÁST (REGISTRACE Č. 05-08)

Kresby Michal Cyrany

Vážení přátelé,

opět uplynul starý rok a vstoupili jsme do roku nového. V několika posledních letech dostáváme od mnohých z Vás přání k Vánocům i Novému roku, ve kterých kromě jiného vyjadřujete i podporu naší práci. Proto bych chtěl na úvod poděkovat všem, kteří na nás mysleli, a popřát i jim, byť s určitým zpožděním, také spokojenost a pevné zdraví.

Jako každoročně, i letos se 8. března uskutečnila valná hromada, na níž byli přítomni seznámeni s činností a hospodařením Společnosti za uplynulý rok a byl odsouhlasen rozpočet a plán práce na rok letošní. Z několika málo diskusních vystoupení zaujal příspěvek pana Melichara ohledně způsobu zapisování příčin úmrtí do matrik v současné době a bohužel také debata o „tradičním“ tématu, sporu mezi správním výborem a bývalým předsedou Společnosti. Podrobnější informace naleznete v části Zprávy ze společnosti.

Na podzim loňského roku byl realizován kurz pro začínající rodopisce, a to v plném rozsahu nově koncipované osnovy. Počet přihlášených účastníků předčil naše očekávání, takže musely být dokonce otevřeny dvě třídy, aby byla zajištěna řádná výuka, směřující k zapojení všech posluchačů do učebního procesu. Je potěšitelné, že neustále stoupá zájem veřejnosti o rodopis i snaha získat odborné znalosti pro tuto práci, i když ne všichni absolventi se ihned pustí do práce, aby zúročili nabyté vědomosti. Ale i tito posluchači se alespoň stávají členy Společnosti a rozšiřují tak naše řady. Těmž napomáhají prezentace ve formě výstav, seznamujících návštěvníky se základy genealogie a heraldiky a činností Společnosti. V začátku roku byly realizovány dvě, jedna ve Velvarech, druhá v Klatovech, v současnosti je v okresním muzeu v Tachově.

Kromě zajišťování běžné činnosti stojí před námi v současné době jeden stěžejní úkol. Na základě dosavadních zkušeností s realizovanými kurzy podle nových osnov připravit a vydat sborníky přednášek v takové podobě, aby tvořily ucelený komplex v logické návaznosti a umožnily tak zájemcům nejen seznámit se s rodopisným bádáním, ale i pochopit širší historické souvislosti. Uvědomění si těchto souvislostí by mělo badatelům pomoci v jejich práci, mělo by jim umožnit „zasadit“ svůj rod do příslušné doby a neomezovat své bádání jen na prostý rodokmen, vyplněný několika životopisnými údaji.

Dovoluji si Vám ještě připomenout nutnost úhrady členských příspěvků na rok 2003 přiloženou složenkou, přičemž výše příspěvku a způsob platby zůstávají v téže podobě, v jaké byly uveřejněny v GH 3-4/2002. Na závěr Vám pak ještě jednou přeji dobré zdraví v novém roce, dostatek času na bádání a notnou dávku trpělivosti při práci.

Jan Podhola

Nedochované funerální památky ve Šternberku

Marek Starý

Jedním z důležitých pramenů šlechtické genealogie a heraldiky, pramenem dosti spolehlivým a nadto vesměs oku lahodícím, jsou sepulkrální památky. Bohužel, stejně jako jiné prameny i ony podléhají zubu času a jejich omezené množství se neustále ztenčuje. Proto je vysoce chvályhodná snaha o jejich zachování pro budoucí generace alespoň v podobě nejrůznějších soupisů, vyobrazení a fotografií. V mnoha případech se pak takováto dokumentace stává sice sekundárním, avšak jediným zdrojem, z něhož lze relevantní genealogické a heraldické informace čerpat.

Jedním z míst, kde jsme dnes již bohužel zbaveni možnosti potěšit se pohledem na druhy četné šlechtické náhrobníky, je moravské městečko Šternberk.¹⁾ Zůstala o nich naštěstí alespoň povědomost díky dílu známého, původem polského rodopisce Bartoloměje Paprockého z Hlohola a Paprocké Vůle, který se o nich koncem 16. století zmínil v příslušných souvislostech ve svém Zrcadle slavného markrabství moravského.²⁾ Existuje ovšem ještě jeden mladší, dosud opomíjený zdroj informací. V roce 1737 při renovaci šternberského kláštera augustiniánů byly zmíněny náhrobníky, situované jednak přímo v hlavním klášterním, později farním chrámu, jednak především v přilehlé pohřební kapli, zničeny a použity na dlažbu, respektive k jiným utilitárním účelům. Ještě předtím byl však naštěstí alespoň pořízen jejich soupis, poněkud nesystematicky zařazený na konec „Knihy kostelních

účtů, založené 27. února 1720 na zaznamenávání kostelních peněz kostela P. Marie a kostela sv. Trojice“.³⁾ V tomto soupisu je obsažena řada především genealogických dat (heraldicky je popsán pouze jeden z náhrobníků), jež se vztahují k příslušníkům některých šlechtických rodů, majících k Šternberku nějaký bližší vztah.

Kromě edice jednotlivých funerálních nápisů v knize kostelních účtů obsažených měla by tato studie přinést i jejich verifikace, a to právě prostřednictvím kritické komparace s Paprockým, respektive dalšími archivními prameny. Pro větší přehlednost nebylo přejato zcela náhodné a nesystematické řazení popisu náhrobníků v originálu soupisu, ale texty jsou seskupeny podle rodů, k nimž se vážou, přičemž z jejich pořadí je rozhodující chronologické kritérium. Pro úplnost se sluší dodat, že v červenci a srpnu 2000 proběhl ve šternberském chrámu Zvěstování Panny Marie archeologický průzkum, jehož součástí bylo i antropologické ohledání nalezených ostatků posledních majitelů Šternberka z rodu jeho zakladatelů.⁴⁾

I. ZE ŠTERNBERKA

Jak již sám název napovídá, za svůj vznik vděčí hrad i město původem českému rodu pánů ze Šternberka. Jeden z nich, Zdeslav, získal v polovině 13. století četné majetky na Olomoucku a patrně již on sám (popřípadě jeho synové) si tu postavil nové sídlo, nazvané podle původní rodové kolébky. Založil též novou rodovou větev, pevně spjatou s územím Moravy.⁵⁾ Patrně nejvýznamnějším jejím příslušníkem se stal ve druhé polovině 14. století litomyšlský biskup Albrecht, rádce a diplomat císaře Karla IV., nakrátko dokonce sedící i na arcibiskupském stolci v Magdeburku. V roce 1371 založil ve Šternberku klášter augustiniánů,⁶⁾ v němž byl po své smrti v roce 1380 též pohřben. Před vstupem do krypty, situované pod stupni hlavního oltáře klášterního kostela Zvěstování P. Marii, v níž jeho tělo posléze spočinulo, byla umístěna olověná deska, na níž byl nápis následujícího znění:⁷⁾

*Reverendissimo ac Illustrissimo Principi ac D. Domino Alberto de Sternberg
olim Archi-Episcopo Magdeburgensi, Primati Germaniae, post Episcopo
Lithomischliensi, Primario Fundatori hujus Caenobij, Joannes de
Rosenbluth Praepositus hoc monumentum gratitudinis ergo Anno MDCII
posuit. Obijt Anno Domini MCCCLXXX die XIV Januarij, cujus ossa hic
aequiescunt.*

Albrecht (Albert) byl k duchovnímu stavu předurčen jako patrně mladší syn Zdeslavova pravnuka Štěpána († 1357) a jeho manželky Anny. Není sporu o tom, že k rychlému postupu v církevní hierarchii mu do značné míry pomohl i jeho původ, ovšem s ohledem na to, jakých met se mu podařilo do- ▶

sáhnout, musely jistě významnou roli sehrát i jeho osobní vlastnosti a schopnosti. Ty nepochybně znamenitě rozvinuly studie v Paříži a Bologni. Již v roce 1352 byl Albrecht kanovníkem v Olomouci, v roce 1356 se stal biskupem v meklenburském Zvěříně (Schwerin), odkud byl v roce 1364 postulován do Litomyšle. Arcibiskupem magdeburským se stal v létě 1368, s novým prostředím se však nesžil a v roce 1371 byl transferován zpět na post litomyšlského biskupa.⁸⁾ Držel přitom četné rodové statky, zejména právě Šternberk, dále Količín, Veselí na Moravě, v Čechách Bechyni a na Opavsku Odry.⁹⁾ Jeho ostatky byly původně uloženy v kryptě uprostřed klášterního kostela, do hrobky, nově založené teprve v roce 1599 a určené pro pohřby šternberských prelátů, byly přeneseny teprve ve zmíněném roce 1602.¹⁰⁾

Od počátku šedesátých let se po Albrechtově boku jako nedílný spolujatel rodové domény objevuje synovec Petr, syn Albrechtova (prameny se jen letmo mihnoucího) bratra Zdeňka († 1360) a jeho manželky Anny († 1375).¹¹⁾ Po biskupově smrti se pak stal na Šternberku jediným pánem.

V kapli svatého Jeronýma, v průběhu 18. století již ovšem pevně spjaté s kultem Panny Marie Pomocnice, za středním sloupem, v místech nové křtitelnice, se nad kryptou nacházel starý, již ošoupaný náhrobní kámen s následujícími nápisy:¹²⁾

*Anno Dni 1397 obiit Nobilis vir Dominus Petrus de Sternberg
hic requiescens.*

*Anno Dni 1401 obiit Nobilis Anna relicta Domini Petri de Sternberg conjux
Fundatrix hujus loci.*

Ačkoli to není na první pohled vůbec patrné, k části věnované Petrovi se vztahuje Paprockého zpráva o náhrobním kameni Petra ze Šternberka z roku 1500, na němž prý byly kromě nápisu vytesány i dva erby, jeden s hvězdou, druhý s růží.¹³⁾ V uvedené době nežil ovšem na Moravě žádný příslušník rodu toho jména, navíc s výjimkou ročního data je text totožný. Jedná se tedy o jeden z mnoha případů zjevného Paprockého omylu. Zajímavá a zřejmě hodnověrná je naproti tomu zpráva o heraldické výzdobě náhrobníku; důvody použití symbolu růže (nepochybně pětilisté) si v budoucnu zaslouží samostatnou studii. Každopádně nelze pochybovat o správnosti knihou kostelních účtů uvedeného data Petrova úmrtí. Svou závěť totiž Petr zpečetil 19. března 1397¹⁴⁾ a již 7. července téhož roku nechali jeho dědici potvrdit pozůstalé vdově do olomouckých zemských desk její věno.¹⁵⁾

Původ Petrovy manželky je poněkud nejasný. Podle šternberské klášterní tradice (kladoúci její úmrtí k 4. srpnu 1401) pocházela z rodu pánů z Kravař,¹⁶⁾ literatura však na tento údaj, zřejmě právem, nereflektovala. Obvykle se buď uvádí, že byla dcerou moravského markraběte Jana Jindřicha,¹⁷⁾

nebo je, o něco častěji, považována za příslušnici opavské větve Přemyslovců.¹⁸⁾ Tento poslední náhled se jeví jako správný, zejména ve světle listiny z 24. března 1379, kterou opavský a ratibořský vévoda Jan (I.) a jeho stejnojmenný syn dosvědčili, že požádali Václava z Kravař, aby namísto nich uhradil Petrovi ze Šternberka 1 000 kop pražských grošů, jež mu mají vyplatit jako věno své sestry.¹⁹⁾ Vzhledem k tomu, že faktickým vydavatelem dokumentu byl bezpochyby Jan I. (Janu II. bylo tehdy sedmnáct let a v listině se objevuje spíše jako dědic a tedy potenciální dlužník), měla by být Anna dcerou vévody Mikuláše II. Tento schopný a vitální Přemyslovec byl ovšem ženat třikrát a ze všech tří manželství zanechal četné potomstvo. Jméno Anna se pak mezi jeho dcerami objevuje hned několikrát. Nesla ho předně dcera nejstarší, provdaná v roce 1335 za rakouského hraběte Burcharda (X.) z Hardeka a Retzu.²⁰⁾ Další stejnojmenná dcera byla pak v roce 1340 na vychování v ratibořském klášteře dominikánek²¹⁾ a je zřejmě totožná s opavskou klariskou, kterou Mikuláš obdaroval v roce 1362.²²⁾ Ani jedna z nich ovšem zjevně nemohla být manželkou Petra ze Šternberka a s ohledem na výše uvedené datum sňatku se zdá nejpravděpodobnější, že se tu jedná o třetí dceru téhož jména, pocházející ovšem až ze třetího Mikulášova manželství s Juditou Falkenberskou a narozenou někdy po roce 1360.²³⁾

Rok 1401 jako datum Annina úmrtí potvrzuje skutečnost, že když v květnu 1406 poháněl Petr Plumlovský z Kravař svého vzdáleného bratrance Lacka Helfštejnského k olomouckému zemskému soudu ze šternberského zboží, uvedl, že mu ho Lacek drží „beze všeho práva od pěti let“.²⁴⁾ Hrad Šternberk s velkou částí okolního panství byl totiž zástavou onoho vdovského věna, zapsaného Anně v roce 1397.

Z doby, kdy šternberské panství již dávno vyšlo z rukou stejnojmenného rodu, pocházel pak ještě náhrobek v kapli nesoucí následující nápis:²⁵⁾

*Letha Panie 1530 w Cztwerteck prřed S. Annu Vmržela Vrozena Pani P.
Kateržina z Sternberko a zde pochowana, proste za ni Pana Boha.*

Upomíná na dosud neznámou příslušnici šternberského rodu. Umístění náhrobníku hned vedle epitafu Ladislava Berky z Dubé († 1532), o němž bude pojednáno níže, přitom svádí k domněnce, že by se mohlo jednat o Ladislavovu manželku. Do určité míry by tomu mohla napovídat i skutečnost, že po Ladislavově smrti nespravovala panství jménem nezletilého syna Jana Václava pozůstalá manželka, jak by se dalo očekávat, ale jeho prastrýc Kryštof z Boskovic na Třebové a vzdáleně spřízněný Jindřich Kuna z Kunštátu na vizovickém klášteře.²⁶⁾ Nabízí se tudíž hypotéza, že v době Ladislavovy smrti byla již jeho choť rovněž mrtvá. Vzhledem k faktu, že Jan Václav se narodil v rozmezí let 1528-1529, mělo by v takovém případě její úmrtí spadat do let

1529-1532, čemuž na náhrobníku uvedené datum 21. července 1530 (svátek svaté Anny – 26. červenec – vyšel v tomto roce na úterý) dokonale odpovídá.

Poněkud problematičtější se ovšem v případě přijetí výše prezentované teorie stává otázka Kateřiny filiace. Z moravského šternberského rozrodu kvetla totiž na počátku 16. století již jen větev lukovská a jediná Kateřina, která by chronologicky přicházela do úvahy, dcera Albrechta staršího na Holešově a Kvasicích († 1520), byla v roce 1520 vdovou po Benešovi z Hustopečí a v roce 1525 ve druhém loži chotí Bernarda Bruntálského z Vrba. Pokud by neměl být náhrobek spojen s ní (jen obtížně lze ale vysvětlit, proč by měla být pohřbena právě ve Šternberku), je třeba původ Ladislavovy manželky hledat v Čechách, kde žili jak dodnes přetrvávající Konopišští ze Šternberka, tak počátkem 18. století vymřelí Holičtí ze Šternberka. Určitým vodítkem by přitom mohl být dopis nejvyššího purkrabího Zdeňka Lva z Rožmitálu z 3. března 1526, v němž se u Ladislava přimlouval, aby dal svoji (nejmenovanou) sestru za manželku Přemyslovi ze Žerotína.²⁷⁾ Mimo jiné tu napsal: „Ač pane ujče muoj milý známosti s vámi žádné zvláštní nemám ... jest mezi rodem vašim a mnú přirozené přátelství“. „Přirozeným přátelstvím“ byl v Čechách nazýván vztah švagrovství a jelikož Zdeňk byl skutečně prostřednictvím manželky s konopištskými Šternberky spřízněn (sestra jeho manželky Kateřiny Švihovské z Rýzmburka, Johana, byla chotí Jana ze Šternberka na Bechyni, Zelené Hoře a Konopišti), mohla by i tato indicie potvrzovat, že je manželka Ladislava Berky dosud neznámou postavou v rozrodu konopištské větve pánů erbu osmihroté zlaté hvězdy v modrém poli.

II. Z KRAVAŘ

Po smrti Petra ze Šternberka v roce 1397 se dědici jeho moravského majetku stali vzdálený bratranec Markvart ze Šternberka a především Petr Plumlovský z Kravař, údajně manžel Petrovy sestry Kateřiny ze Šternberka, kterému se nakonec podařilo prosadit proti Lackovi Helfštejnskému svůj nárok ke šternberskému panství. To zůstalo v rukou příslušníků rodu erbu zavinuté střely něco málo přes půl století.²⁸⁾ Na jejich vládu upomínal další náhrobek v kapli:²⁹⁾

Anno Dni 1409 in Festo S. Joannis Baptistae obiit Generosa Domina de Krawarž et de Siraswitz Dna et haeres Ciuitatis hujus, nec non honorum ejus, requiescat in pace anima ejus.

Citovaný text budí značné rozpaky. Petr Plumlovský zemřel v roce 1411 a byl pohřben v prostějovském klášteře, který v roce 1391 založil jako rodovou nekropoli této větve pánů z Kravař. V roce 1409 zemřela šlechtična by musela být buď jeho dcerou, nebo manželkou. Ani v jednom případě by však nebylo oprávněné označení „dědička“ šternberská, u druhé manželky Kateřiny

z Meissova (první Petrova choť zemřela před rokem 1384) by se navíc dalo důvodně předpokládat, že kdyby náhrobek patřil jí, byl by v textu uveden, jak bylo obvyklé, její rodný predikát. Navíc je jako žijící připomínána ještě v roce 1428.³⁰⁾

Právě zdůraznění dědického nároku pohřbené ženy k šternberskému panství je klíčem ke správnému stanovení její identity. Po brzkém vymření plumlovské větve Kravařů dostal se Šternberk po krátkém intermezzu do rukou blízké příbuzné větve strážnické. Její poslední příslušník Jiří zemřel v roce 1466 a zanechal čtyři dcery a shodou okolností právě tolik panství. Při dělení pozůstalosti připadl pak Šternberk Ludmile, provdané za nejvyššího mincmistra Albrechta Kostku z Postupic. Skutečnost, že se náhrobek vztahuje k příslušnici strážnické větve, je navíc ukryta přímo v citovaném textu; je totiž zřejmé, že zkrácený a poněkud matoucí predikát „de Krawarž et de Siraswitz“ má správně znít „de Krawarž et de Straznitz“. Stejně tak došlo k zjevně chybné transliteraci data Ludmilina úmrtí. Určení data správného však může být pouze zcela hypotetické. Ludmila se naposledy připomíná v roce 1493,³¹⁾ lze tedy snad uvažovat o roce 1499 jako nejpravděpodobnějším datu úmrtí (k záměně devítky za nulu by při čtení setřelého textu mohlo dojít velmi snadno). Svátek svatého Jana Křtitele se slaví 24. června.

III. BERKA Z DUBÉ

Poté, co 3. března 1477 zemřel její první manžel Albrecht Kostka z Postupic, provdala se Ludmila Strážnická z Kravař podruhé za českého pána Jana Berku z Dubé a přijala ho za spolumajitele svého dědičného statku, což bylo rovněž zapsáno do olomouckých zemských desk po jejich znovuootevření v roce 1480.³²⁾ Na Moravský Šternberk se tak na necelé století dostala jedna z větví významného rozrodu Ronovců.

K druhému sňatku Ludmily z Kravař muselo však dojít již o něco dříve, než je datován deskový zápis, zřejmě v roce 1478. V roce 1493 zapsal totiž Ladislav z Boskovic své manželce Magdaleně Berkové z Dubé vdovské věno ve výši 3 000 zlatých³³⁾ a tato Magdalena byla bezpochyby dcerou Jana a Ludmily. Podle moravského zemského práva nabývaly panské dcery zletilosti ve 14 letech věku a Magdalena se tak mohla narodit nejpozději v roce 1479.

Jan Berka byl třetím synem Jindřicha Berky na Lipé († cca 1470) a skrze matku Alžbětu z Kunštátu a Poděbrad též synovcem krále Jiřího z Poděbrad. V Čechách vlastnil společně s bratry panství Lipá, Jablonné, Sloup a Zákupy. Podle soupisu z roku 1737 se v kapli nacházel jeho náhrobní kámen s nápisem:³⁴⁾

Anno Dni 1502 die ante Festum S. Cyrilli et Methodii obiit Generosus Dominus Joannes Berko de Dubie alias de Lippa Dnus et haeres Sternbergensis hic requiescit.

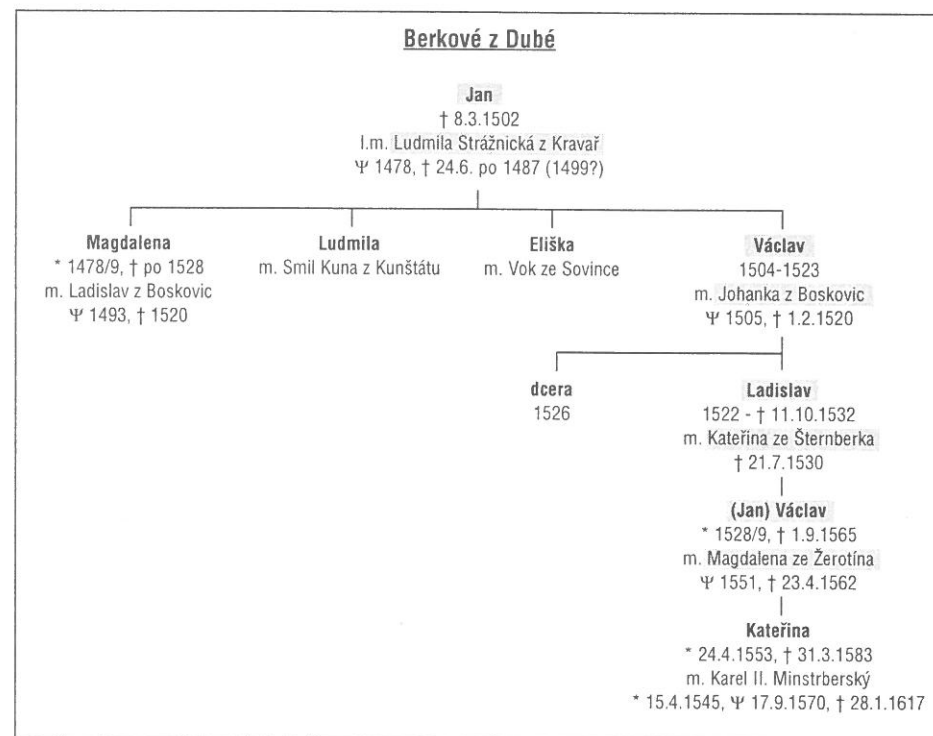
Paprocký uvádí značně odlišné znění s ročním datem 1501³⁵⁾ a toto pak přejímají i další autoři,³⁶⁾ zdá se nicméně jasné, že je v tomto případě třeba dát za pravdu soupisu v Knize účtů. Svátek Cyrila a Metoděje připadá totiž na 9. března a Janovu smrt lze tedy datovat 8. března. První držitel Šternberka z rodu pánů z Dubé byl však naživu ještě 28. září 1501, kdy obnovil herčivaldskému (lesskému) rychtáři Vavřincovi listinu na jeho rychtu s krčmou, mlýnem a dalším příslušenstvím.³⁷⁾ 31. května 1502 při dělení panství Lipá mezi příslušníky rodu Berků vystupuje však již jeho syn Václav.³⁸⁾ Zemřel-li tedy Jan 8. března, muselo k tomu dojít jediné v roce 1502.

Další nápis je v knize účtů transkribován následovně:³⁹⁾

Item Letha Panie 1520 w Strzedu prřed Hromnicemi Vmržela Vrozena Pani P. Johanka z Boskowitz, Manželka Vrozeneho Pana P. Bariaba Berky z Dubie a z Lippeho a na Sternberce.

Jak je zřejmé, došlo ke zkomolení jména Johanina manžela. Správné čtení náhrobníku mělo být v této části nepochybně „Waclawa“. Jde o výše zmíněného Václava, jediného známého syna Jana Berky z Dubé. V roce 1505 vložil Johaně do zemských desk 625 hřiven grošů věna na vsích Hnojice a Lužice,⁴⁰⁾ v roce 1512 jí na týchž dědinách připsal nad věno 1 500 uheršských zlatých⁴¹⁾ a obojí znovu vložil do zemských desk v roce 1516.⁴²⁾ Jejich manželství potvrzuje i alianční erb na šternberském hradě, datovaný rokem 1507.

Na první pohled by se jevilo logické, že by Johana měla být blízkou příbuznou Ladislava z Boskovic na Třebové, který se v roce 1493 oženil s Václavovou sestrou Magdalenou. Vícenásobná spojení mezi sourozenci byla v šlechtické alianční politice vcelku běžná, jako první se tedy nabízí úvaha, že Johana byla Ladislavovou sestrou. Avšak zatímco Václav Berka se narodil v roce 1480 nebo záhy nato, jako Ladislavova sestra by Johana musela být o celou generaci starší.⁴³⁾ Ladislavovou dcerou být nemohla, protože v tom případě by si brala vlastního strýce a sňatky mezi příbuznými v tomto stupni církev zásadně nepovolovala. Konečně nemohla být ani dcerou Ladislavova bratra Oldřicha († 1500), pána na Cimburku u Trnávky, neboť jeho stejnojmenná dcera byla abatýši v klášteře v Brně. Do rozrodu pánů z Boskovic ji lze tedy logicky včlenit pouze do větve černohorské, a to buď jako dceru moravského podkomořího a později místohejtmana Beneše (II.) Černo-horského († 1507), nebo jako dceru jeho staršího bratra Dobeše Černo-horského († 1494), známého válečníka. Zatímco v prvním případě by byla dalším, neznámým dítětem (uvádějí se synové Dobeš, Jan, Tas, Jaroslav a dcera Kateřina), u druhé eventuality by šlo o přiřazení jména k jedné z nejmenovaných Dobešových dcer, připomínaných v dubnu 1503.⁴⁴⁾

Hromnice spjaté s datem 2. února vyšly v roce 1520 na čtvrtek a její úmrtí tedy připadá na středu 1. února. Václav je listinně naposledy doložen následujícího dne, kdy augustiniáni pustili s jeho svolením svým lidem v Chvalkovicích odumřt za roční poplatek patnácti krmných hus a jedné bečky oleje.⁴⁵⁾ Uveden je však ještě mezi účastníky moravského sněmu, který zasedal v Olomouci 24. června 1523.⁴⁶⁾

Další náhrobek v kapli údajně hlásal:⁴⁷⁾

Letha Panie 1532 w Pateck prřed S. Hawlem ssel gest z tohoto Swieta Vrozeny Pan P. Waczlaw Berka z Dubie a z Lippeho, gehossto dussy Pan Buch milostiw etc.

Jak již bylo řečeno výše, Václav Berka, manžel Johanky z Boskovic, se na Šternberku připomíná do roku 1523 a dále byl pánem zboží jeho syn Ladislav, připomínaný ještě jako účastník zemského sněmu v Olomouci

25. června 1532.⁴⁸⁾ Lze tedy předpokládat, že náhrobek patří jemu, jak ostatně uvádí i Paprocký.⁴⁹⁾ Vzhledem k tomu, že v dobových písemných prameňech se jeho jméno objevuje ve tvaru „Laczlaw“, není problém takového zkromolení pochopit. Den svatého opata Havla (16. října) vyšel v roce 1532 na středu a datum Ladislavovy smrti tudíž vychází na 11. října.

Konečně byla poblíž nových dveří do kaple, v místech starší křtitelnice, krypta krytá deskou z červeného mramoru s následujícím epitafem:⁵⁰⁾

*Letha Panie 1565 den Swateho Gilgi, o Sedmi Hodinach Vmržel Vrozeny Pan
Pan Waczlaw Berka z Dubie a z Lippeho, ana Sternberce, Naywissy Sudy
Margkrawstwy Morawskeho, gehosto dussy etc. a tielo gehu gest tuto
pochowano.*

a z druhé strany

*Letha Panie 1562 den S. Giřzi o Hodine ossme Vmržela Vrozena Pani
Magdalena z Zierotina a na Sternberce, Manželka Vrozeneho Pana Pana
Waczlawu Berky z Dubie a z Lippeho a na Sternbercze - gegizto dussy Pan
Puch racž milostiw byty.*

Druhou část textu spjatou s Magdalenou cituje zkráceně i Paprocký,⁵¹⁾ o Václavovi se však nezmiňuje.

Václav, někdy též vystupující s dvojím jménem Jan Václav, byl synem Ladislava a jeho manželky, snad (jak bylo pojednáno výše) Kateřiny ze Šternberka. S ohledem na skutečnost, že příslušníci panských rodů nabývali v této době zletilosti v šestnácti letech, můžeme přibližné datum jeho narození stanovit s dosti malou odchylkou; ještě 19. června 1544 byl totiž nezletilý a jeho poručníci Jindřich Kuna z Kunštátu a Kryštof z Boskovic koupili za něj od šternberských augustiniánů šest poddaných v Brničku a dva ve Lhotě,⁵²⁾ naproti tomu 8. prosince 1545 již vydal obsáhlá privilegia pro šternberské cechy tkalců, kovářů, zámečníků a kolářů.⁵³⁾ Jan Václav se tudíž narodil někdy v letech 1528-1529. Již na přelomu let 1553 a 1554 se stal moravským zemským sudím⁵⁴⁾ a zůstal jím až do své smrti v roce 1565 na den svatého Jiljí, který připadá na 1. září.

Na zasedání zemského soudu na počátku ledna 1551 intabuloval mladý Václav, již tehdy zastupující zemského sudího Jana z Lichtenštejna na Lednici, své manželce Magdaleně ze Žerotína 1 250 kop grošů na město Šternberku, městečku Hnojicích a vsích Újezdě, Lužicích a Húzové.⁵⁵⁾ Magdalena byla dcerou Přemka ze Žerotína a na Šumberce (o její rodině blíže v hesle, věnovaném její sestře Johaně) a jak z epitafu vyplývá, zemřela 23. dubna 1562.

Paprocký uvádí i další dva náhrobníky spojené s rodem Berků z Dubé, jež se měly ve Šternberku nacházet. Jeden kámen s ženskou postavou a erbem pánů z Boskovic měl nést nápis „Létha Páně 1503. vmřela Vrozená Panij / Panij Bogna z Bozkowic / Manželka Vrozené^o Pána / Pana Jana Berky z Dubé a z Lippého etc.“, na druhém prý stálo „Létha Páně 1525. vmřel Vrozený Pán / Pan Jan Berka z Dubé a z Lippého / Pán Bůh rač býti gehu Dussy milostiw.“⁵⁶⁾

Pokud jde o „Bognu“ z Boskovic, všechno by se zdálo nasvědčovat tomu, že se jedná o druhou, dosud neznámou manželku zakladatele šternberské větve pánů z Dubé, který se po smrti Ludmily z Kravař ještě jednou oženil.⁵⁷⁾ Bohužel, ve skutečnosti jde pouze o naprosto zkreslený text vážící se k náhrobníku Johany, manželky Václava Berky z Dubé. Při jeho interpretaci je třeba neleknot se skutečností, že se verzi uvedené Knihou kostelních účtů nepodobá ani v nejmenším; stačí ostatně porovnat oba texty vážící se k Magdaleně ze Žerotína († 1562) či vzpomenout Paprockého naprosto špatné čtení data na náhrobníku Petra ze Šternberka († 1397). Nedoložená a s ohledem na vývoj majetkových poměrů ke šternberskému zboží i značně nepravděpodobná je také existence Jana Berky z Dubé, který měl podle Paprockého zemřít v roce 1525; jde zjevně o opět zcela překroucený text na náhrobníku (Jana) Václava († 1565).

IV. z BANDOVA (BENDRU)

V hlavním šternberském kostele při oltáři svatě Anny před čtyřmi doktory se nacházely dva náhrobníky (druhý přímo v rohu kostela) s následujícím nápisem:⁵⁸⁾

*Letha Panie ... w Pondiely prřed Swatim Michaelem Vmržel gest Vrozeny
i Stateczny Rittirž Pan Pan Bernard z Bandowa etc.*

*Letha Panie 1515 w Pondiely prřed S. Waczlawem Zembržely gsau cztyry
dcerky Vrozeneho Panna Bernarda z Bandowa, gehychzto tiela tuto
odpocžiwagy.*

Rodový původ těchto osob se pohříchu nepodařilo určit. Predikát „z Bandova“ či podobný žádné ze základních encyklopedických děl věnovaných moravské či slezské šlechtě nezná. Z roku 1512 pochází smlouva mezi šternberským augustiniánským konventem a Václavem Berkou z Dubé, již zprostředkovali Petr Krejzink z Krejznerku, biskupský hofrychtář, a Bernard z Bendru⁵⁹⁾ a zdá se nepochybné, že tento Bernard je totožný s rytířem ve Šternberku pohřbeným. Pohříchu ani tato varianta predikátu se v literatuře nevyskytuje a identita rytíře Bernarda tudíž zůstává jednou z otevřených otázek se šternberskou nekropolí spjatých.

V. z ROHRU

Vedle desky upomínající na Johana z Boskovic provdanou z Dubé se v pohřební kapli nacházel další náhrobek s nápisem:⁶⁰⁾

Vater emirley Wappen mortua est Domina Benigna Conjux Generosi Domini Christophori de Kor.

Na první pohled je identifikace jmenované osoby velmi obtížná, ve skutečnosti je však řešení vcelku prosté. Stačí opravit nesprávný predikát „de Kor“ na „de Ro(h)r“ a je zřejmé, že se jedná o Benignu (Bohunku) Černohorskou z Boskovic, připomínanou v roce 1516 jako choť slezského šlechtice Kryštofa z Rohru.⁶¹⁾ Její pohřeb ve Šternberku lze snadno vysvětlit tím, že byla sestrou Johany, manželky Václava Berky z Dubé.

Rohrové, z nichž jako první vstupuje na historickou scénu Kašpar († 1314), kancléř vévody Konráda I. Olešnického, měli statky především v knížectví olešnickém. Ve znaku měli 6 (3-2-1) šindelů, v kletotu tlapatý kříž mezi dvěma rybami, prohnutými ve tvaru rohů. Barvy nebyly ustálené – dvě hlavní varianty jsou zlaté šindele v červeném poli či červené šindele ve stříbrném. Tomu odpovídaly i barvy přikryvadla a ryb v kletotu; kříž byl vždy zlatý.⁶²⁾

VI. ZE SOVINCE

Další dva náhrobní kameny v pohřební kapli umístěné vedle sebe se vázaly k panskému rodu Pňovských ze Sovince, jemuž v první polovině 16. století patřila nedaleká panství Sovinec a Pňovice. Podle Knihy účtů nesly kameny tyto nápisy:⁶³⁾

*Letha Panie 1542 w Niediely prřed S. Fabianem a Ssebastianem Vmržel
Vrozeny Pan P. Giržik Pňowsky z Sowincze, kteremuž Pan P Buch milostiwi
byl.*

*Letha Panie 1548 w Strzedu prřed S. Tomassem umržel gest Vrozeny Pan
Pan Gessek Pňowsky z Sawincze etc.*

Existenci obou náhrobníků potvrzuje Paprocký, podle něhož však nebylo na náhrobníku z roku 1542 čitelné křestní jméno pohřbeného šlechtice; u náhrobníku z roku 1548 zase neuvádí denní datum, což je ovšem jeho častý nešvar.⁶⁴⁾ Jak bude dokumentováno níže, lze v tomto případě Knize účtů vcelku důvěřovat.

Jde-li o Ješka, v jeho případě je volba Šternberku jako místa posledního odpočinku naprosto logická. Jeho matka Eliška byla totiž dcerou prvního

ZNAK RYTÍŘŮ Z ROHRU

Kresba Karel Chobot

šternberského pána z rodu Berků z Dubé Jana a Ludmily Strážnické z Kravař.⁶⁵⁾ Jeho otec Vok zastával úřad nejvyššího sudího moravského markrabství a připomíná se ještě v únoru 1525.⁶⁶⁾ Ješek po něm zdědil sovinecké panství, které však vložil v roce 1545 do zemských desk Kryštofovi z Boskovic na Třebové.⁶⁷⁾

Svátek apoštola Tomáše, tj. 21. prosinec, se v roce 1548 slavil v pátek a Ješkovo úmrtí proto připadá na 19. prosince.

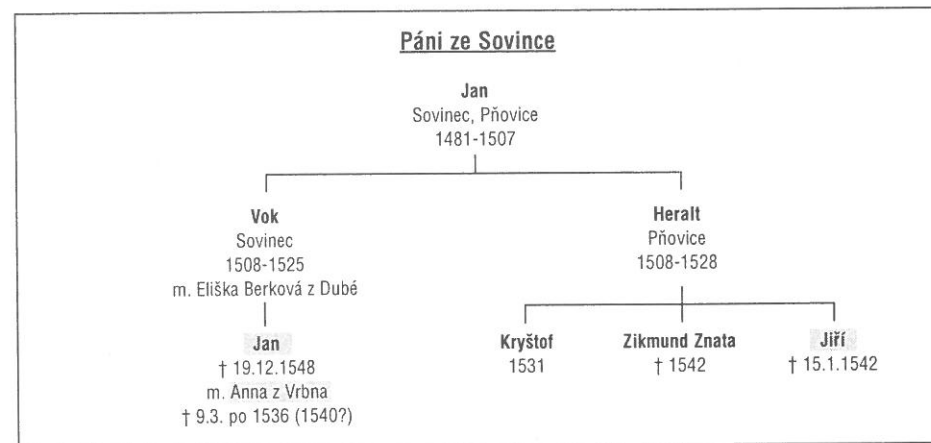
Pokud jde o druhého (chronologicky ovšem prvního) pohřbeného šlechtice, ať již šternberští augustiniáni dokázali jeho jméno na náhrobníku v polovině 18. století vyluštit, či ať vycházeli z nějakých jiných pramenů, Jiří Pňovský ze Sovince skutečně v první polovině 16. století žil. Byl Ješkovým bratrancem – jeho otec Heralt byl bratrem výše zmíněného nejvyššího sudího Voka. 9. září 1510 se tyto dva sourozenci rozdělili o dědictví po otci Janovi, přičemž Vok dostal panství sovinecké, ke kterému kromě samotného Sovince patřilo ještě městečko Húzová, jedenáct vesnic, mlýn, pila, hamr, vinohrad, dvě pustá městečka a tři pusté vsi, a domy v Olomouci a Uničově. Heraltův podíl byl nesrovnatelně menší, jeho centrem byla tvrz Pňovice se vsí a dále k němu připadly tři vsi, jeden dvůr a dvě vsi pusté.⁶⁸⁾ Heralt žil ještě v roce 1528,⁶⁹⁾ ovšem již v roce 1531 vložili jeho synové Kryštof, Zikmund a Jiří Pňovice, Želechovice a Popovice do zemských desk Janovi Lhotskému ze Ptení⁷⁰⁾ a dožili někde v ústraní. Zikmund, Paprockým uváděný s druhým jménem Znata, zemřel v roce 1542 a byl pohřben v Brně u svatého Jana.⁷¹⁾ Smrt Jiřího v tomtéž roce se proto jeví jako dosti dobře možná. Otázkou ovšem zůstává, proč byl pohřben právě ve Šternberku. Za úvahu v této souvislosti stojí, zda by se nemohlo jednat o dalšího, jinými písemnými prameny nedoloženého syna sudího Voka a Elišky Berkové z Dubé a tedy bratra Ješkova. Právě absence jiných pramenů a zároveň nepochybná existence jiného stejnojmenného příslušníka rodu však nedovolují přijmout tuto, snad lákavou, hypotézu za bernou minci.

Den svatého Fabiána a Šebestiána (20. leden) připadl v roce 1542 na pátek – Jiří Pňovský ze Sovince tedy zemřel 15. ledna.

Jakkoli to není na první pohled vůbec zřejmé, je třeba v souvislosti s rodem pánů ze Sovince zmínit i další kámen, umístěný vedle náhrobníku Johanky ze Žerotína a hlásající:⁷²⁾

*Letha Panie 1520 w Autery na den S. Cyrhy a Strahoti dokonala gest
żiwot swy Vrozena Pani Anna z Wrbna, gehossto dussy Pan Buch racz
milostiw byty.*

„Cyrha a Strachota“ nejsou nikdo jiný než věrozvěstové Cyril a Metoděj, jejichž svátek se ve středověku, jak již bylo zmíněno výše, slavil

9. března. V roce 1520 nepřipadl však na úterý, nýbrž na pátek. Z tohoto důvodu je možno důvodně předpokládat, že při přepisu do Knihy účtů došlo ke špatnému přečtení ročního data. V takovém případě ovšem nic nebrání tomu, aby byl náhrobek spojen s jedinou historickými prameny doloženou Annou z Vrbna, u níž je zřejmý blízký vztah ke Šternberku, a sice manželkou Ješka Pňovského ze Sovince. Je připomínána v letech 1535 a 1536, kdy jí Ješek zapsal na sovineckém panství 1 500 zlatých vdovského věna.

Ačkoli to není jisté, zdá se přeci jen dosti pravděpodobně, že Anna zemřela před rokem 1545, kdy její manžel prodal rodové panství Sovinec Kryštofovi z Boskovic. Jednak se při prodeji nemluví o jejím věnu, jednak lze v tomto Ješkově kroku cítit jistou rezignaci, u bezdětného, ovdovělého šlechtice nejspíše pochopitelnou. V daném intervalu připadl cyrilometodějský svátek na úterý pouze v roce 1540, což je jistě zajímavé, neboť oproti Knihou účtů citovanému datu je zde rozdíl v jediné číslici. Jsou-li výše prezentované úvahy správné, váže se tedy náhrobek k Anně z Vrbna, manželce Ješka Pňovského ze Sovince, zemřelé 9. března někdy po roce 1536, snad v roce 1540.

VII. Z HENERSDORFU

Další náhrobek, nacházející se pro změnu v hlavním kostele, hlásal:⁷⁴⁾

*Letha Panie 1546 we Czwrttek przed Swatym Hawlem dokonala gest
Żiwot swy Vrozena Pani Barbara z Henderffdorffu, Pan Buch racz etc.*

Jedná se patrně na památku po neznámé příslušnici původem slezského rodu Hochbergů (Hubryků) z Henersdorfu, s kterým byl spojen následující znak: dělený štít, v horním modrém poli tři zelené hůrky s ranní září, spodní pole červeno-stříbrně šachované, klenotem dva stříbrní pstruzi hlavou dolů a mezi nimi květina, přikryvadla červená a stříbrná.⁷⁵⁾ Barbora byla zřejmě chotí některého ze šlechticů rovněž ve Šternberku pohřbeného. S ohledem na skutečnost, že v hlavním kostele byl, alespoň nakolik je známo, pochován pouze Bernard z Bandova (Bendru), nabízející se hypotéza o jejich manželství se jeví jako velmi přesvědčivá.

Den svatého Havla opata, 16. říjen, připadl v roce 1546 na sobotu. Barbora z Henersdorfu tedy zesnula 14. října 1546.

VIII. ZE ŽEROTÍNA

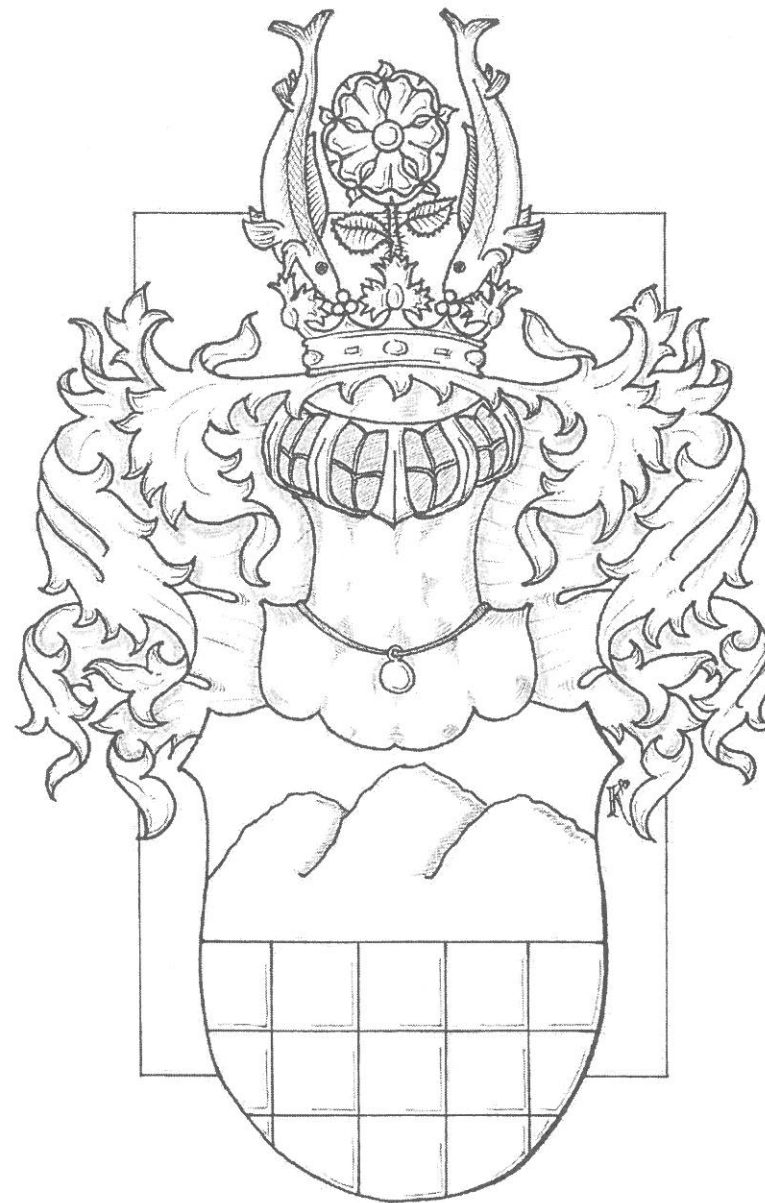
Vzhledem ke své heraldické výzdobě patřil nepochybně k ozdobám šternberské nekropole náhrobek Johany ze Žerotína, nacházející se pro změnu opět v náhrobní kapli. Měl nést tento nápis:⁷⁶⁾

*Letha Panie 1553 ten Pondiely prřed Hromniczemy Vmržela Panna Panna
Johanka Zierotyňa, mezy Hodinau 13 a 14 dcera Vrozeného P. P. Prženka
Zierotyňa a na Ssumbercze, Pan Buch bud dussy gegi milostiu.*

Johana byla sestrou Magdaleny, manželky posledního šternberského Berky z Dubé. Poté, co se Magdalena provdala za Jana Václava Berku, vzala patrně mladší sestru s sebou do Šternberka, aby tu byla ukončena její výchova. Proto také byla Johana po své předčasné smrti pochována zde, a nikoli v rodovém pohřbu šumperských Žerotínů.

Náhrobek popsal s nepatrnými odchylkami Paprocký, podle něhož na něm byla vytesána dívčí postava a čtyři erby: 1. Žerotínové, 2. lev a hrábě, 3. z Lipé, 4. z Pernštejna.⁷⁷⁾ S ohledem na tuto skutečnost je náhrobek popsán v přehledu moravských erbovních vývodů v části věnované již zaniklým památkám, kde jsou erby interpretovány následovně: 1. Johanka 2. matka Kateřina z Oseka, 3. bába z matčiny strany, neznámá příslušnice rodu pánů z Lipé, provdaná za Jana Borše z Oseka, 4. Markéta z Pernštejna, bába z otcovy strany, manželka Petra ze Žerotína.⁷⁸⁾

Velkým otazníkem zůstává totožnost prarodičky z mateřské strany. Není pravděpodobné, že by se zchudlý příslušník nezadržitelně vymírajících Rýzmburků mohl stát manželem panny z Lipé, tedy jedné z nejbohatších a nejvýznamnějších moravských nevěst, navíc tak, aby to zcela uniklo pozornosti písemných pramenů. Jako manželky Jana Borše jsou kromě toho literaturou uváděny Kateřina Oderská z Lideřova,⁷⁹⁾ resp. Ludmila z Police,⁸⁰⁾ z nichž ani jedna neměla ve znaku ostrve. V této souvislosti je nutno kon-

ZNAK RYTÍŘŮ Z HENERSDORFU
Kresba Karel Chobot

statovat, že genealogie rodu pánů z Oseka a Rýzmburka v 15. a 16. století se dosud nedočkala řádného zpracování a zatím se proto nedostává opory k pokusu o novou interpretaci této části vývodu.

Hromnice připadaly ve středověkém kalendáři na 2. února, což byl v roce 1553 čtvrtek. Johana tedy zemřela 30. ledna.

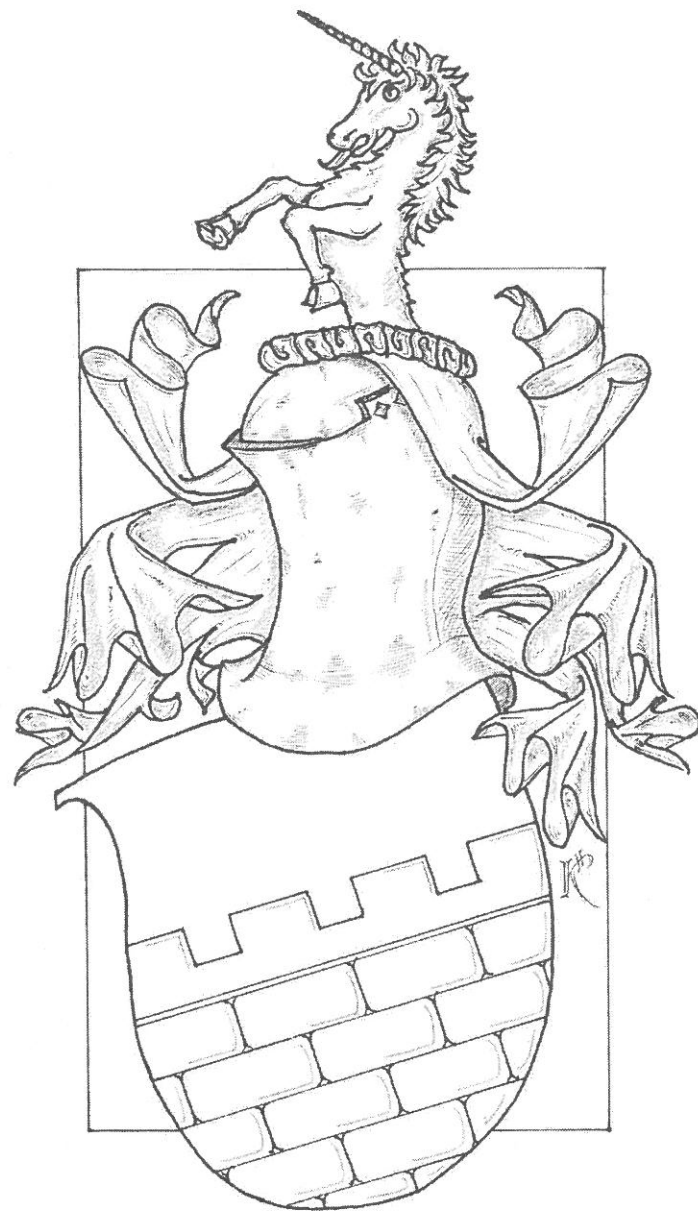
IX. HORECKÝ Z HORKY A FOLKENHON Z GLOŠKU

V pohřební kapli u oltáře svatého Kříže (dříve svaté Anny) se nacházela další krypta. Nápis na kameni byl již v polovině 18. století nečitelný, na základě blíže nespecifikovaných starších písemností byl však do soupisu převzat následující text:⁸¹⁾

W tomto Sklepu leži tiela Mrtwa pochowana Vrozenych Wladyck Pana Mikulasse Horzeczkyho z Horky, Petra a Waczlawy Pardusa, a Ludmilly Syna a dczer geho, a Pana Petra Fulgenhona z Glossku Syna Panie Arnosstowa Pana Madlena Fulgenhona Syna Panie Krystoffowa, a Mikulasse Karla, a Arnossta Bohuslawy Syna Pana Jana Horzetzkiho z Horky misto Pisarze Margrabstwy Morawskeho, gehosto dussen Pane Bože racž Bity milostiw.

Jedná se o příslušníky dvou rytířských, vzájemně spřízněných rodů, které držely svobodný dům pod šternberským hradem. Jako první z nich se ve Šternberku – a zřejmě na Moravě vůbec – objevuje Arnošt Falkenhon z Glošku, který od mládí sloužil Václavu Berkovi z Dubé a obdržel za to od něj ve Šternberku dům u mostu pod hradem s třemi zahradami do svobodného vlastnictví, což mu 1. listopadu 1526 potvrdil Václavův dědic Ladislav.⁸²⁾ Podle Paprockého existoval ve Šternberku i jeho náhrobní kámen s datem 12. července 1551.⁸³⁾

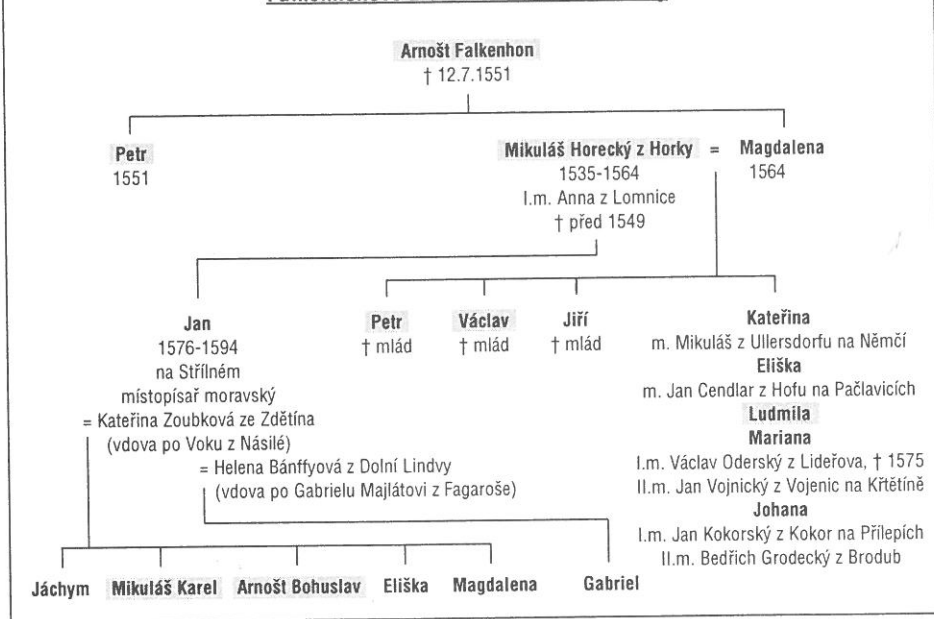
Falkenhonové (Folkenhonové, Falkenhaimové) pocházeli ze Slezska a ve znaku měli červený lesní roh (trubku) ve stříbrném poli, někdy ovšem kreslenou bez šňůry.⁸⁴⁾ Kryštof, v jehož klenotu se objevují kohoutí pera, snad Arnoštův bratr, seděl na Skaličce, kterou mu společně s Pivínem vložil v roce 1550 do zemských desk Jaroslav z Pernštejna.⁸⁵⁾ Měl za manželku Magdalenu z Vrchlabí. V roce 1564 odkázal Matouš Stož z Kounic a na Mořicích 200 zlatých Kryštofovi, 100 zlatých Magdaleně, 100 zlatých jejich synu Bartolomějovi a po 50 zlatých dcerám Salomeně, Barboře a Elišce.⁸⁶⁾ Dalším Kryštofovým dítětem, nepochybně předčasně zemřelým, byl i syn „Madlen“ (ačkoli to na první pohled rozhodně není patrné, při podrobnějším zkoumání tvaru písmen se nabízí hypotéza, že by se snad mohlo jednat o zkomolené „Waczlaw“).

ZNAK HOREČTÍ Z HORKY

Autor Karel Chobot

Falkenhonové z Glošku a Horečtí z Horky

Petr Falkenhon se uvádí jako svědek v listu augustiniánů z 5. října 1551⁸⁷⁾ a zdá se zřejmé, že je totožný s Arnoštovým synem, uváděným v náhrobním nápise. Tím spíše, že na pečeti, kterou ke zmíněnému dokumentu přivěsil, je rodový znak (trubka je vyvedena bez šňůry a opakuje se i v klenotu, kde jsou nad ní ještě tři péra) ovinut stylizovanou ozdobnou stuhou s již nepříliš zřetelným nápisem, podle dochovaných písmen snad obsahujícím jméno Arnošta Falkenhona. V takovém případě by šlo o klasický příklad užívání otcovy pečeti synem, vyplývajícího buď z nedostatku prostředků, nebo nedostatku času (od Arnoštovy smrti tehdy uplynulo jen několik měsíců) k objednání pečeti vlastní. Petr však musel záhy zemřít, neboť dům ve Šternberku se dostal do rukou Arnoštovy dcery Magdaleny, která se prodala za Mikuláše Horeckého z Horky.⁸⁸⁾

Mikuláš pocházel ze starobylého moravského rytířského rodu, nosícího v modrém štítu pošikem stříbrnou zeď se čtyřmi stinkami, klenotem je polovice stříbrného jednorožce.⁸⁹⁾ Stejně jako jeho tchán byl i on služebníkem Ladislava Berky z Dubé, pročež mu Ladislavův dědic Václav osvobodil 24. srpna 1559 dědičně dům a pozemky na zaříčí při panském dvoře ve Šternberku od všech ročních dávek, jež z nich plynuly, totiž z domu 30 grošů, 2 slepic a 22 vajec, ze zahrady za domem 10 grošů, z horní zahrady 12 grošů, z kle-

če u staré obory 4 groše a z rolí nad pustými vinohrady 16 grošů.⁹⁰⁾

Oba manželé se připomínají ještě v roce 1564.⁹¹⁾ Podle Paprockého se jim narodilo celkem devět dětí, z nichž synové Petr a Václav zemřeli mladí.⁹²⁾ Na základě nápisu lze k předčasně zemřelým dětem přiřadit i Ludmilu. Dalším sourozencem byl též moravský místopisár Jan, ten však zřejmě pocházel z prvního, Paprockému neznámého Mikulášova manželství. Svědčí o tom testament Bohunky z Pernštejna z roku 1549, v němž odkazuje Mikulášovi dvě stě zlatých a „Janovi, synu jeho, kterého jest měl s nebožkú paní Annú z Lomnice“ dalších sto, přičemž případní další Mikulášovi potomci nemají mít z této

částky prospěch.⁹³⁾ Právě tento Jan získal v roce 1591 od knížete Karla Minsterberského právo, aby byl i se svou rodinou pohřben v kapli svaté Anny; s výminkou, že nedojde k žádnému zásahu do starších pohřbů.⁹⁴⁾

Na rozdíl od citované verze nápisu uvádí Paprocký nikoli dva, ale pět předčasně zemřelých Janových synů, Jáchyma, Mikuláše, Arnošta, Bohuslava a Karla.⁹⁵⁾ Kromě Jáchyma jde tedy o táž jména, jež uvádí Kniha kostelních účtů, tam ovšem jsou ovšem čtyři zbylá jména vztažena pouze ke dvěma osobám. Interpunkční skladba zápisu (samozřejmě za předpokladu, že Kniha kostelních účtů čerpá z věrohodného zdroje) skutečně spíše napovídá této variantě. Konečně se sluší zmínit, že podle Pilnáčka byl ve Šternberku pohřben i Mikulášův strýc Jan, zemřelý 2. února 1557.⁹⁶⁾

X. BOŘIKOVSKÝ Z BOŘIKOVA

Hned vedle náhrobníku Barbory z Henersdorfu se v hlavním kostele nacházel ještě jeden, nesoucí tento nápis:⁹⁷⁾

Letha Panie 1569 z Patku na Sobbotha noweho Letha na Switany Vmrzela Vrozena Pany Anna Borżikowska z Borżikowa, a tuto pochowana etc.

PEČET PISTRA FALKENHONA Z GLOŠKU Z ROKU 1551
MZA Brno

Anna byla zřejmě matkou či sestrou Bedřicha Boříkovského, jedenáctého probošta zdejšího kláštera, bývalého dominikána, který tento úřad zastával od roku 1573⁹⁸⁾ (administrátorem byl však již od roku 1566) až do své smrti 20. března 1588. Bedřich měl ve znaku v červeném štítě stříbrnou figuru, polsky zvanou Habdank, třikrát zlomené břevno, jehož krajní hroty směřují dolů, prostřední nahoru, takže vlastně vytváří literu W. (Obráceně je břevno zlomeno v podobném znaku českého rytířského rodu Bohuchvalů z Hrádku). Erbovní znamení je dobře patrné na několika dochovaných Bedřichových pečetích.⁹⁹⁾ Díky tomuto vodítku lze Bedřicha považovat za příslušníka polského rytířského rodu Boříkovských, žijících v sieradzské oblasti.¹⁰⁰⁾

XI. LUKAVECKÝ Z LUKAVICE

Jedním dechem v souvislosti s náhrobníkem Johanky ze Žerotína cituje kniha kostelních účtů také následující nápis:¹⁰¹⁾

*Item Letha Panie 1580 w Strzedu Welkonocny na czwartu Hodinu na noc
Vmržel Vrozeny Wladyka Pan Peter Lukawetzky z Lukawicze, gehossto
dussy Pane Bozie racz miloserdnie etc.*

Z několika rodů nesoucích stejné jméno, avšak rozdílného původu, patřil Petr k těm, kteří užívali erbu dvou křížem položených mečů nad stoupajícím měsícem, jak je patrné i na jeho pečetí, kterou přivěsil 28. srpna 1578 jako svědek ke smlouvě mezi šternberskými augustiniány a Jiřikem Šofem z Bílčic řečeným Gotč, kterou Jiřík prodal augustiniánům za 1 300 zlatých dvůr v Babicích.¹⁰²⁾ Místo pohřbu je u Petra dáno skutečností, že ve Šternberku sídlil. Byl služebníkem knížete Karla Minsterberského (manžela šternberské dědičky Kateřiny Berkové z Dubé), který 10. srpna 1571 osvobodil od dávek jeho zdejší dům.¹⁰³⁾ Velikonoční středa (též řečená sazometná či škaradá) připadla v roce 1580 na 30. března.

Tato studie nemohla, a ani si nekladla za cíl, zpracovat vyčerpávajícím způsobem biogramy všech ve Šternberku pohřbených šlechticů a šlechticů. K tomu by samozřejmě bylo zapotřebí prostudovat ještě celou řadu dalších pramenů. Je snad ale možno doufat, že i výše podaný rozbor, opírající se především o archiv šternberských augustiniánů a zápisy v moravských zemských deskách, přinesl některé nové poznatky ke genealogii moravské šlechty. Konfrontace s Paprockým Zrcadlem dále potvrdila známou pravdu, že tento hojně využívaný pramen je nutno používat s kritickou rezervou, neboť zejména prepisy textů na náhrobních kamenech se často značně odlišují od toho, co na těchto sepulkrálních památkách skutečně stálo. Konečně byl

snad dostatečně justifikoval zásadní závěr, spočívající v tvrzení, že i dosud dostatečně neprobádané archivní fondy nejruznější provenience mohou skrývat důležité informace o dnes již neexistujících sepulkrálních památkách.

■

PEČETĚ PETRA LUKAVECKÉHO Z LUKAVICE Z ROKU 1578
MZA Brno

Příloha 1

*Ladislav Berka z Dubé a Lipé, pán na Šternberce, dává vladykovi Arnoštovi Falkenhonovi z Glošku list na dům ve městě Šternberce se vším příslušenstvím, který Arnoštovi daroval Ladislavův zemřelý otec.
Šternberk, 1. listopadu 1526*

Já Laclav Berka z Dubé a z Lipého na Šternberce, pán a pravý dědic zboží šternberského, vyznávám tímto listem obecně přede všemi, kdož jej uzdží [!] aneb čtouce slyšeti budú. Jakož urozený pan pan Václav Berka z Dubé a z Lipého na Šternberce, pan otec muoj milý dobrej paměti, znamená pilnú a snažnú službu urozeného vladyky Arnošta Falkenhona z Glošku, kterúž jest jemu z mladosti svej a potom i v ouřadu souce činil, jej svrchu psaného Arnošta domem svým vlastním, kterýž leží pod zámekem Šternberkem, z zámku do města jdouce na levej ruce u samého mostu, s těmi zahradami třmi [!], kteréž okolo něho a mostu leží, a loukou, kteráž k temu domu přísluší, kteráž u vsi mej Lhoty leží, obdařil a jemu na to list udělati přirekl, než že jeho neboštika pana otce mého vtom zase [čase] smrt

zašla. Kdež pak já, svrchu psanej Laclav, maje o tom dobrou vědomost a znamenaje takové z [!] služby, kteréž již mně po neboščíku panu otci mém za mého panování svrchu psaný Arnošt činil a ještě vždy činiti nepřestává, tomu chtěje, aby mi tím pilněji a snažněji sloužiti mohl, jemu svrchu psanému a jeho erbom to svrchu psané dáníe tímto listem potvrzují, tak, aby on svrchu psanej Arnošt a jeho erbové mohli a moc jměli toho domu s těmi zahradami a loukou svrchu psanými svobodně užívati bez všelijakých poplatkův, robot a hlášek a aby toho moc jměli změnití [směnití], dáti, prodati, poručiti, jakž by se jim nejlépe zdálo a líbilo, jako svým vlastním. A protož svrchu psanej Laclav slibují sám za se i za své budoucí potomky svrchu psaného Arnošta a erby jeho při tomto svrchu psaném nadání nyní i na časy budoucí a věčné zachovati. Tomu všemu na svědomí já Laclav svrchu psaný svou sem vlastní pečeť s svým jistým vědomím k tomuto listu přivěsiti rozkázal. Jenž jest dán a psán na Šternberce ve štvrtek den Všech svatých léta od narození Božího tisícího pětistého dvacátého šestého počítajice.

MZA Brno, fond G 10, i.č. 472, fol. 24v-25v

Příloha 2

Karel, vévoda minstrberský a hrabě kladský, dává Janovi Horeckému z Horky, místodržícímu moravského nejvyššího písařství, veškeré své právo na oltáři v kapli svaté Anny ve šternberském kostele, s výminkou, že pohřby Janovy rodiny žádným způsobem nezasáhnou do starších pohřbů Karlových předků.

Šternberk, 30. října 1591

My Karel z Boží milosti kníže munsterberské v Slezi, olešnické a hrabě glacké. Jakožto dědičný pán panství šternberského a města Šternberka známo činíme tímto listem Naším všem vuobec jak nynějším, tak budoucím, kdož jej čísti aneb čtouce slyšeti budou. Jakož sou předkové naši, držitelé panství šternberského kapli zámku šternberského náležející při kostele vrchním obecným města Šternberka, poddaných našich věrných milých, ke cti a chvále Pána Boha všemohoucího, aby se v ní služby Boží dály a vykonávaly, vystavěti dali, v kterejž několik oltáři od předkův našich pánů šternberských nákladem jejich vystavěny sou. Nás za to urozený vladyka pan Jan Horecký z Horky a na Střílném místodržící nejvyššího písařství Markrabství moravského prosil, abychme jemu oltář v pohřbu jeho, kderý v tejš kaple z dovolením Naším sobě, manželkám a dětem svejm vystavěti dal, kderýž slo-

ve svatá Anna, z milosti Naší darovali a právo Naše, kderý sme na tom oltáři měli, na něj a erby jeho převedli. Kdež My nadepsaný kníže Karel, vidouce, že se k Nám vždycky služebně choval a ještě vykonávati připověděl, s dobejm [!] rozmyslem Naším a radou přátel Našich milých, tuto milost jemu panu Janovi Horeckému a erbům jeho pořádně od něho zplozeným činíme a tenž oltář svrchu psaný sami od sebe, erbův a budoucích potomkův Našich, držitelův paňství šternberského a města Šternberka, to všecko právo Nám na týmž oltáři náležející převodíme a darujeme, tak, aby k tomu oltáři takové všecko právo na budící časy jako sme My měli on i s erby od něho pořádně splozenými měl. Všakž na ten způsob, aby tomu pohřbu, kderý sou předkové Naší v tejš kaple u týhož oltáře vstavěti dali a v něm mrtvá těla předkův Našich i rodu Našeho leží, bez překážky všelijaké, ubližování svobodnej zůstal a k němu žádným vymyšleným způsobem žádného sklepu ani jiného stavení přistavováno nebylo. Tu pak starou povinnost, kderou sou bratři z kláštera v zl. 8 na zámku mívali, aby ji tejmž bratřím pan Jan Horecký s erby svejmi ročně vydával. Tomu na svědomí a jistcí [!] zdržení My nahoře jmenovaný kníže Karel k tomuto listu a nadání pečeť Naší knížetcí s Naším jistým vědomím a vůlí sme přivěsiti rozkázali a rukou Naší se podepsali. Jenž psán a dán na hradě Našem Šternberce v středu po památce svatých Šimona a Judy apoštolů Páně léta tisícího pětistého devadesátého prvního počítajic.

MZA Brno, fond G 10, i.č. 472, fol. 92r-94r

Poznámky:

¹⁾ Kvalitní monografie věnovaná dějinám moravského Šternberka bohužel dosud nevznikla. Pokusil se o ni W. STIEF, *Geschichte der Stadt Sternberg in Mähren*. Schaffhausen 1934, část věnovaná středověkým dějinám je však dosti povšechná a plná nepřesností. Radu cenných informací obsáhl v krátkém hesle věnovaném šternberskému panství L. HOSÁK, *Historický místopis země moravskoslezské*, Praha 1938, s. 605-610. Velmi stručné a místy nepřesné údaje podává útlá brožurka *Šternberk na Moravě. Státní hrad, město a okolí*, Praha 1951. V rukopise zůstala kronika města sepsaná v 19. století tamním kaplanem, sklenským farářem Eduardem Lazenským a doplněná Josefem Matznerem. SOKA Olomouc, fond Š 1-1 - Archiv města Šternberka, Knihy, karton 4c, i.č. 409. Počátky Šternberka se zabývali L. HOSÁK, *K založení hradu a města Šternberka. Středisko. Sborník Vlastivědné společnosti muzejní v Olomouci, ročník 63(4)*, 1974-1976, Ostrava 1977, s. 91-97; M. KOUDELA - B. KANÁK, *K počátkům města Šternberka. Střední Morava 2*, 1996, s. 4-12.

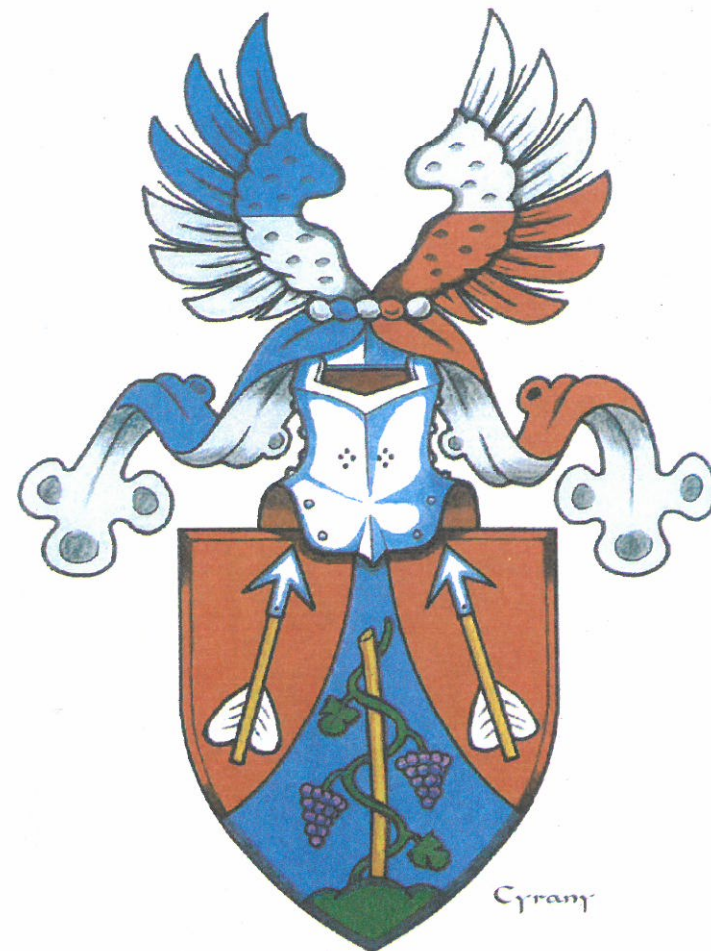
²⁾ B. PAPROCKÝ z Glogol a Paprocké Woly, *Zrčadlo Slavného Margkrabstwij Moravského (=ZRČADLO)*, Olomutii 1593.

- 3) MZA Brno, fond E 5 - Archiv kláštera augustiniánů kanovníků ve Šternberku, *Knihy a rukopisy*, i.č. 9 (=KNIHA KOSTELNÍCH ÚČTŮ), fol. 128r-132r.
- 4) Výsledky prezentovali M. ČERMÁK - J. PEŠKA - J. VRÁNA, *Pozoruhodné objevy v kostele Zvěstování Panny Marie ve Šternberku*, *Střední Morava* 11, 2000, s. 4-17.
- 5) K moravským Šternberkům dosti podrobně A. ROLLEDER, *Die mährischen Herren von Sternberg*, *Zeitschrift des deutschen Vereines für die Geschichte Mährens und Schlesiens* 5, 1901, s. 212-237, a naposledy Z. POKLUDA, *Rod Šternberků na Moravě. Zlínsko od minulosti k současnosti* 10, 1991, s. 117-158.
- 6) *Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae* (=CDM), Band X., ed. V. BRANDL, Brünn 1878, s. 129-130, č. 111.
- 7) KNIHA KOSTELNÍCH ÚČTŮ, fol. 128r.
- 8) O Albertovi blíže např. A. ROLLEDER, *Die mährischen Herren von Sternberg*, s. 218-224; L. SCHMUGGE, *Albert von Sternberg*, in: *Lebensbilder zur Geschichte der Böhmisches Länder*, Band 3, Karl IV. und sein Kreis, München - Wien 1978, s. 43-65; D. ŘEZANINA, *Karlův diplomat biskup Albert ze Šternberka. Přehled*, *Informační občasník StČ SKD PŮT*, 4/80, Praha 1980; M. ČERMÁK - J. PEŠKA - J. VRÁNA, *Pozoruhodné objevy*, s. 13-15.
- 9) K Albertovým majetkovým poměrům blíže Z. POKLUDA, *Rod Šternberků*, s. 127-128.
- 10) D. ŘEZANINA, *Karlův diplomat*, s. III/HH-III/CHCH. Zde uvedenému znění nápisu však chybí závěrečná část s datem Albertova úmrtí.
- 11) Poprvé v písemných pramenech vystupuje 5. prosince 1360. CDM, Band IX., ed. V. BRANDL, Brünn 1875, s. 150, č. 204.
- 12) KNIHA KOSTELNÍCH ÚČTŮ, fol. 129v.
- 13) ZRCDADLO, List XXIII. („W Ssternberce / na Hrobě Petra z Ssternberka na Kamenu wytesaná tato Slowa: Anno Domini 1500. obijt Nobilis vir, Dominus Petrus de Sternbergk hic requiescit. Při něm dva Erby / na gednom Hwězda / a na druhém Růže“).
- 14) *Archiv český* (=AČ), díl I., ed. F. PALACKÝ, Praha 1840, s. 139-140, č. 3; CDM, Band XII., ed. V. BRANDL, Brünn 1890, s. 347, č. 382.
- 15) *Die Landtafel des Markgrafthumes Mähren* (=LMM), ed. P. Ritter von CHLUMECKÝ, J. CHYTIL, C. DEMUTH, A. R. v. WOLFSKRON, Brünn 1856, *Cudae Olomucensis, Liber VI.*, s. 213, č. 642. Je pozoruhodné, že jakkoli musí Petrovo úmrtí spadat do intervalu těchto dvou dat, podle šternberské klášterní tradice zemřel již 3. února. Viz MZA Brno, fond E 5, *Knihy Archiv kláštera augustiniánů kanovníků ve Šternberku, Knihy a rukopisy*, i.č. 10, *Annales et commentaria canonie Sternbergensis*, fol. 20v („Illustrissimus ac Magnificus Dominus Dominus Petrus de Sternberg Illustrissimi ac Reverendissimi Domini Domini Alberti Nepos, Loci Fundator Secundus pie in Domino obiit 3a februarij Anno 1397. et quiescit in medio Sacelli a Se erecti in Crypta cum Coniuge Sua Anna“); fond G 12 - Cerroniho sbírka, sign. Cerr II, č. 122c, i.č. 240, *Diplomatarium Moraviae V(c)*, *Cathalogus Fundatorum Canonie Sternbergensis*, fol. 377r („2dus Fund: Illustrissimus Dnus Petrus de Sterbnerg, Patruus Illustrissimi ac Reverendissimi D: Adalberti, Filius D: Zdenkonis et Nepos D: Stephani, tunc Dominus in Sternberg. Hic auxit numerum Fratrum, ut fuit 24. Canonici, uno eis superaddito Praeposito p. Prelato. A: 1397. obiit 3. Febr.“). V. ŠTĚPÁN, *Úloha pánů z Kravař při vzniku husitského hnutí*, *Časopis Slezského muzea, řada B*, 20, 1971, s. 12 (s odkazem na nepublikovanou práci V. Kittlera), a *TÝŽ*, *Osobnost Lacka z Kravař*, *Část první: Lackův politický vzestup*, *Časopis Matice moravské 2/CX*, 1991, s. 236 (bez udání pramene), uvádí jako denní datum Petrova úmrtí 13. červen.
- 16) MZA Brno, fond E 5, *Knihy a rukopisy*, i.č. 10, fol. 20v („Illustrissima Domina Anna [Rebecca] praedicti Domini Petri de Sternberg Secundi Fundatoris Coniux [Nata de Stirpe Krawarz] pie in Domino obiit 4ta Augusti Anno 1401, et quiescit in eodem Sacello cum Coniuge Suo Domino Petro de Sternberg“); fond G 12, sign. Cerr II, č. 122c, fol. 377r („3tia Fund: Anna Rebecca Coniux D: Petri Fundatoris 2di de Stirpe SKrawarz obiit A. 1401. quo Mense ignoratur, memoria tamen ejus ab antiquo 4. Augusti agitur“).
- 17) Například F. M. PELZEL, *Kaiser Karl der Vierte, König in Böhmen*, II. Theil, Prag 1781, s. 893-894; B. BRETHOLZ, *Zur Biographie des Markgrafen Jodok von Mähren*, *Zeitschrift des Vereines für die Geschichte Mährens und Schlesiens*, 3. Jahrgang, 1899, s. 238-239, pozn. 4, a s. 240; J. SPĚVÁČEK, *Karel IV. Život a dílo (1316-1378)*, Praha 1979, s. 450; *TÝŽ*, *Václav IV. (1361-1419). K předpokladům husitské revoluce*,

Registrace č. 05

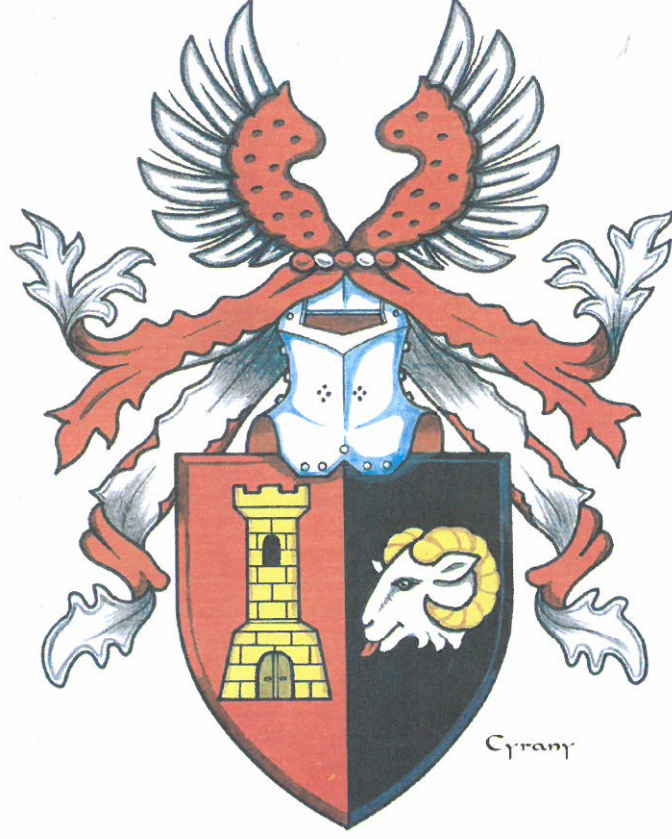
Dalibor Cerman

Červený štít s modrou vyduťou špicí provázenou dvěma přivrácenými vzhůru směřujícími zlatými střelami s přirozenými hroty a stříbrným opeřením. Ve špicí na zeleném trojvrší keř vinné révy (s dvěma listy a dvěma hrozny) přirozených barev, obtočený kolem zlatého kolíku. Na kolíci přilbě s točnicí a přikryvadly vpravo modro-stříbrnými a vlevo červeno-stříbrnými dvě orlí křídla, pravé dělené modro-stříbrně, levé stříbrno-červeně.

Jan Vyhlídka

Štít polcen čer-
no-černě. V pra-
vém poli zlatá věž,
s třemi stínkami
cimbuří, zavřenou
bránou a jedním
černým oknem.
V levém poli stříbr-
ná hlava berana se
zlatými rohy. Na
kolčí přilbě s červe-
no-stříbrnou toče-
nicí a přikryvadly,
dvě červená orlí
křídla se stříbrný-
mi letkami.

Průvodce fondem spolkové knihovny, dodatek 2., k 31. 12. 2002

3. Autorské práce členů ČGHSP

Brož Vladislav	Memorabilia iuridica	2000
Čádová Blanka	Kronika rodu Čermáků	2000
Čádová Blanka	Rod Lauermanů	2002
Herink Ivan	Rodopis Zikmundů z Cidliny a Doubravice	b.d.
Homolová Marie	Pět století u stejných rabníků	2001
Hromada Jan	Valašské kořeny rodu Hromada	2001
Hromada Jan	Kronika rodu Hromadů	2001
Kondrys Antonín	Kondrysové. Stručná kronika rodu.	2002
Kyjovská Božena	Kronika rodu Kyjovských	1988
Morava Milan	Rodokmen Bodlakových a vývod autora	1992
Smorava Milan	Z dějin židovského osídlení na Žirovnicku	2001
Olbrich Ladislav	Rodové kořeny Olbrich, Šulcová	2001
Oulík Jan	Po stopách rodu. Jan úspěšně hledat předky.	2002
Pelzbauerová V.	Rodokmen Procháčka, Kmoch, Šoch, Mráze	2001
Pokorná Karla	Rodová štafeta	2001
Ryantová Marie	Počátky rodu Ryanů	1997
Skočková Hana	Rod Kubelík, Vodička	2002
Skočková Hana	od Skoček z Poličné	2002
Smíšek František	Rodokmen Smíšků	2002
Vejsada Jan	Vejsadové od roku 1620	2002
Vilímek Ivan	Rodopisná práce - Vilémkovi	2002
Walter Jan	Rodokmen Urany, Orany	2002
Szavřel Václav	600 let obce Jeníkova	2002
Zmek Vladimír	Rodopisná práce - Zmekovi	2001
		1999
		2002
		2001
		2001
		2002
		1988
		1984

4. Genealogie - časopisy

časopis	GH listy roč.2001
časopis	Historický obzor (sada)
časopis	Historický obzor 1-10/2002

6. Genealogie - čtení

Melichar a kol.	Sborník k základům genealogie
Pallivec Viktor	Německo-česká genealogický slovník

Pilnáček Josef 1950
 Procházka Vlad. 1963
 Rameš Václav 2001
 sborník 1972
 Stůbor Jiří 1986
 Trnkovi M.a B. 2001

Vídeň
 Praha
 Praha
 Praha
 Ostrava
 Praha

Staromoravští rodové. Duplikát
 Česká poddanská nemovitost v 16.-17.stol.
 Po kom se jmenuje?
 Acta Universitas Carolinae
 Zemský soud markrabství moravského
 Průvodce fondem spolkové knihovny

7. Heraldika a vexilologie

Beneš Frant. Pečetí českých měst
 Čáka Jan Rožmítal p.Třemšínem. Heraldická procházka
 Charvátová Ema Bystřice u Benešova
 Libor, Skřivánek Němečtí rytíři v českých zemích
 Lobkovic Frant. Encyklopedie řádů a významování
 Sedláček August Atlas erbů a pečeti I, II.
 Skřivánek Frant. Herald.památky maltéz.kostela P.Marie pod řetězem
 Šefčík Erich Pověsti těšínských Piastovců
 Waldstein Berth. Markvartici

Praha 1949
 Praha 1980
 Bystřice 1971
 Praha 2001
 Praha 1995
 Praha 2001
 Praha 2002
 Ostrava 1982
 Praha 2001

8. Historiografie

Čapka Frant. Významná mezinár.jednání v čes.dějina
 časopis Za krásami domov
 časopis Svobodná škola
 Hlínka, Vštečka Technika očima staletí
 Horská Pavla Praha - 1900 - Paříž. Slovo k historii
 Kolář, Hlavačka Jubilejní výstava 1891. Slovo k historii
 Krofta Kamil Přehled dějin selského stavu
 Miller René F. Moc a tajemství jezuitů
 Milton Giles Plavby za bohatstvím
 Nouza Jan Über die Geschichte
 Novotný, Polák Tajné dějiny jezuitů
 Pekař Josef O smyslu českých dějin
 Petráň Josef Nevolnické povstání 1775
 Pšenička Josef Z Čech do Vídně
 separát Czech pioneers of the South West
 Schwarzenberg B. B.Schwarzenberga španělský deník
 Sláma, Charvát Vyvraždění Slavnikovců. Slovo k historii

Beroun 2001
 Praha 1955
 Chicago 1911
 Praha 1987
 Praha 1992
 Praha 1991
 Praha 1919
 Praha 2000
 Praha 2001
 1992
 Jabolem 2001
 Praha 1990
 Praha 1973
 Brno 2001
 Houston b.d.
 Praha 1937
 Praha 1992

Slavík Janl
 Svoboda Jaroslav
 Štěrliková Edita
 Švihálek Milan
 Vlkovi J.a Věra

Nechápu, tak jako Napoleon. Slovo k historii
 Češi nad dunajskými soutěskami
 Běh života čes.emigrantů v Berlíně
 Jan se rodí zvony
 Historie českého Boratína

Praha 1990
 Praha 2002
 Brno 1999
 Brno 1997
 Ústí n.Lab. 2000

9. Místopis

Faix W. Poutní místo Svatá Dobrotivá
 Řivnáč Průvodce po Král.čes.(reprint 1889)
 Sedláček August Hradý, zámky a tvrze Král.čes.- II.Hradecko
 Sedláček August Hradý, zámky a tvrze Král.čes.- III.Budějovicko
 Sedláček August Hradý, zámky a tvrze Král.čes.- VI.Podbrdsko
 Sedláček August Hradý, zámky a tvrze Král.čes.- VIII.Rakovnicko
 Sedláček August Hradý, zámky a tvrze Král.čes.- X.Boleslavsko
 Sedláček August Hradý, zámky a tvrze Král.čes.- XV.Kouřimsko

Zaječov 1999
 Praha 1997
 Praha 1931
 Praha 1932
 Praha 1934
 Praha 1935
 Praha 1932
 Praha 1927

10. Osobnosti

Březina Josef Děti slavných rodičů 2. Duplikát
 Cílek Roman Vavřiny pro mrtvé vítěze
 Dočekal Boris Osudy českých šlechticů
 Filip, Štědrá Potomci slavných žijí mezi námi III.
 Gebauerová M. Božena Němcová
 Hiese Wenzel Berkové z Dubé v Čechách (německy)
 Hlaváč Miroslav Tvůrci českého zárazku
 Hutařová Iva Povolání otce: prezident republiky
 Jirák K.B. Kdo je Jan Heřman?
 Kejíř Václav Svědek výmluvný (Jan Křenek)
 Kvěť J.M. Kdo je O.Nedbal?
 Ludvík Břetislav Kdo je František krumlovský?
 Lullies Eckard Petzinger z Bydžína
 Martina, Šlechta Dějiny českých Mutinů a Matinů
 Němec Bohumír Rožmberkové. Životopisná encyklopedie
 Pohorský Petr Kozel J., blanický rytíř
 sborník 50 prof.akad.malíře Ant.Růžičky
 Sedláček August O sídle rodin Lobkovských
 Sedláček August Listy z archivů panských

Praha 1997
 Praha 2001
 Jihlava 2002
 Praha 2002
 Praha 1920
 Praha 1913
 Praha 2000
 Praha 2000
 Praha 1947
 Brno 1984
 Praha 1947
 Brno 1946
 Berlín 1978
 Praha 1932
 Č.Budějovice 2001
 Praha 1992
 Praha 1937
 Praha 1913
 Praha 1913

Soukal Josef 1913
Svátek Josef 1970
Špálová Sonja 1978
Štětínová Dag. 2001
Teichman Josef 1947
Třeštík Michael 1999
Voška Jan Kř. 1885
Weisensteiner Fr. 2001
Wilson A.N. 1994
Páni z Pernštejna
Pád rodu Smiřických
II divino Boemi (Mysliveček)
Ryřtíř země české
Kdo je J.J.Kollár?
Kdo je kdo v české stomatologii
Jubilejní kniha k úmrtí sv.Metoděje
Dcery Habsburků na cizích trůnech
Vzestup a pád Windsorů

11. Vojenství

Englund Peter 1993
Ivanov Miroslav 1974
sborník 2001
Šefl Josef 1922
Velfl Josef 2002
Nepokojná léta třicetileté války
Martova pole
Českoslovenští legionáři, okr.Praha-západ
Paměti domobrance 28.pl.z války světové
Legionáři z Příbramska

12. Pragensia

Borovský F.A. 2002
časopis 1992-2000
Dudák Vladislav 1994
Hlavsa, Vančura 2001
Jareš Stanislav 1990
Kovařík Petr 2001
Ledvinka Václav 1992
Nechvátal Boř. 1991
Petráň Josef 1996
sborník 1987
sborník 1956
sborník 1978
sborník 1958
sborník 1997
sborník 2002
Slaboch Martin 2002
Šroněk Michal 1997
Řivnáčův průvodce po Praze 1885 (reprint)
Res musei pragensis 1992-2000
Pražský poutník
Malá Strana - Menší Město Pražské
Busty, pomníky, pam.desky osobností hudby
Klíč k pražským hřbitovům
Matrika narozených Nového Města Pražského
Výšehradský hřbitov
Staroměstská exeauce
Portál. Zpravodaj SPP č.33. (Fotokopie)
Městské knihy Archivu hl.m.Prahy
Karolinum
České vysoké učení technické v Praze
Jan Pavel II.v Břevnově, duben 1997
Res musei Pragensis
Jubilejní almanach školy v Grafické ul.
Pražští malíři 1600-1656

13. Střední Čechy

časopis 1990
Chalupa a kol. 2001
Polák Stanislav 1979
Racková Lub. 2001
sborník 2002
sborník 2002
sborník 2001
sborník 2002
Svoboda, Nusek 2002
Šmilauerová E. 2001
Špecinger Ot. 1976
Topinka Jiří 1982
Kladno
Praha
Příbram
Vlašim
Kutná Hora
Kutná Hora
Tachlovice
Beroun
Vlašim
Praha
Velvary
Nížbor
1990
2001
1979
2001
2002
2002
2001
2002
2001
2002
1976
1982
2001

14. Jižní Čechy

časopis 1940
časopis 1994
časopis 2001
Hartl Josef 1993
Hradecký Adolf 2000
Kovář, Koblasa 2001
Kudrnáč Jaroslav 1981
Kuncipálovi 1999
Pilát Ladislav 1948
sborník 1992
sborník 2001
sborník 2002
sborník 2002
Specián Miroslav 2001
Zájeda, Fučík 2000
Zibrt Čeněk 1908
Strakonice 1940
Praha 1994
Praha 2001
Čestice 1993
Hatin 2000
Jelmo 2001
Strakonice 1981
Strakonice 1999
Prachatice 1948
Vodňany 1992
Praha 2001
Čestice 2002
Nihošovice 2001
Radobyčce 2000
Olomouc 1908
Strakonice 1935-1940 (fotokopie)
Obnovená tradice 1990-1994
Obnovená tradice 1995-2001 (13 sešitů)
Čestice 750.let. Historie a současnost
Sručná zpráva o historii krajiny a lidí
Ulicemi města Českých Budějovic
Rýžování zlata na Strakonicku
Ze soudních síní a předstíní Prácheňska
Prachatice - město české historie
Vodňany a Vodňansko
700 let obce Skvořetice
Vlastivědné čtení
Nihošovice - historie jedné obce
Radobyčce
Z dějin zámku a panství Zvíkova

15. Západní Čechy

Hofman Karel
Mudra Miroslav
sborník
sborník
sborník
Zahradníková

Rokycana
Cheb
Rokycany
Rokycany
Plasy
Praha

2000
1978
1995
1998
2000
2002

16. Severní Čechy

sborník

Praha

1975

17. Východní Čechy

Borůvka Václav
Bureš, Danihelová
časopis
časopis
Dvořák Radovan
Hás Jiří
Horáková Anna
Hyhlík František
Jirček Herm.
Jirka Luboš
Knop Karel
kolektiv
kolektiv
kolektiv
kolektiv
kolektiv
Kubiček Antonín
Lokvenc Theodor
Macek, Cornej
Macková Marie
Macková Marie
Macková Marie
Málek Oldřich
Matusíková L.

Praha
Veselí
Turnov
Turnov
Ústí n.Orl.
Praha
Jičín
Pardubice
Praha
Žernov
Pardubice
Broumov
Broumov
Dvůr Králové
Zámorsk
Rychnov n.Kn.
Úpice
M.Svatoňovice
Přibyslav
Ústí n.Orl.
Lanškroun
Ústí n.Orl.
Přibyslav
Praha

2000
2001
1994
2002
2000
2001
1923
1946
1884
2000
1996
2001
2001
1995
1999
1928
2001
1997
1994
1999
1995
1999
1998
2001

Dějiny Rychnova n.Kněž.a rodu pánů z Kolovrat
Gruntů, rody a domy na Veselí

Od Ještědu k Troskám

Od Ještědu k Troskám 2002

Choceň. 15 kapitol z dějin města

Šlechtické rody na Rychnovsku

Ulicemi Jičina

O robotě na Pardubicku

Královské věnné město Vysoké Mýto

Pohled do minulosti aneb Žernov známý i neznámý

Hrad Kost

Oživení Broumova

Broumovská skupina kostelů

Dvůr Králové n.Labem. Vlastivědné čtení 1-5

Zámorsk 1349-1999, 650 let obce

Výroční zpráva gymnasia v Rychnově a Knež.

Historie města Úpice

Malé Svatoňovice. Dějiny obce.

Přibyslav - sborník příspěvků k dějinám města

Municipální město Ústí.

Josef Niederlele

Zapomenutý starosta V.Geysing

Přibyslavské městské muzeum

Soupis poddaných podle víry 1651, Chrudimsko 1-3

- 70 -

Musil František

Novák František

Novák, Hetflejš

Pišl M.

Podolský Jar.

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

sborník

Dějiny Králicka

Hrubý Rohozec

Nepřehledné dějiny obce Batňovice

Turnov - srdce českého Ráje

Dějiny obce Ujezd pod Troskami

Městská knihovna v Turnově 1820-2000

Havlovice a čas

Sborník čs.poštovní historie v Hradci Králové

Městská kniha Čes.Třebové 1375-1488

Slame chvíli (sedmdesátiny Bystřický)

Poddanská města (Ústí n.Ó.1795-1995)

Vánoce s Betlémem v Ústí n.Orl.

Stopami dějin Náchodska 3-7

Havlíčkobrodsko v národním odboji

ZŠ Úpice-Lány 1932-2002, 70 let

Osobnosti města Lanškrouna

Teď nebo nikdy. Legionáři okr.Ústí n.Orl.

Národopisné kresby J.V.Scheybala

Náš rod

Jaroměř - popisná čísla a místopis

Česká Jablonná

Dějiny c.k.vyššího gymnasia v Litomyšli

Vlkov. Vlastivěda obce.

Ústí nad Orlicí - okres

700 let horního městečka Česká Bělá

18. Morava

Adámek, Pechová

Blažek Bohuslav

Blinka František

Boček Antonín

Bukvaj František

časopis

časopis

časopis

časopis

časopis

časopis

Dol.Lipka

Pardubice

Batňovice

Turnov

Ujezd

Turnov

Turnov

Havlovice

Hrad.Králové

Ústí n.Orl.

Ústí n.Orl.

Ústí n.Orl.

Ústí n.Orl.

Náchod

Havl.Brod

Havl.Brod

Lanškroun

Vysoké Mýto

Jablonec n.N.

Ústí n.Orl.

Jaroměř

Havl.Brod

Litomyšl

Vlkov

Praha

Č.Bělá

Znojmo

Přibor

Čestice

Brno

Třešť

Bořetice

Čes.Těšín

Čes.Těšín

Vel.Meziríčí

1995
1921
2001
1980
2001
2000
2000
2000
2000
1947

- 71 -

Dvořák Petr
 Hajzlerová Irena
 Hajzlerová Irena
 Hanák Josef
 Hradil Miroslav
 Chládková M.
 Chvátal Jaroslav
 kolektiv
 Kvas Karel
 Lán František
 List Vladimír
 Pěniček Josef
 Pilmáček Josef
 Pokorná Karla
 Poláková M.
 Řezníček Zdeněk
 sborník
 sborník
 sborník
 sborník
 sborník
 sborník
 Schildberger Vl.
 Tesař P.
 Valošek Isidor
 Zejda Radovan

19. Slovensko

Boháčová Eva
 Boháčová Eva
 Boháčová Eva
 Boháčová Eva
 Novák Josef

SOKA v Jihlavě
 Fryštát v archivních dokumentech
 SOKA v Karvině
 Paměti města Bzenec
 Moravští mincmistři
 Ročenka SOKA ve Znojmě
 Panské Dubenky 1350-2000
 Jubilejní zpráva Muzejního spolku v Telči
 Hlučinské paměti
 Javoříčko varuje
 Paměti
 Tasov včera a dnes
 Staromoravští rodové (rejstřík příjmení)
 Medřičáci v historii času
 Plaveč očima kronikářů
 Cesta do Bavor
 Kravařsko - vlastivědný sborník
 Ročenka štramberské záložny
 750 let Telnice na Moravě
 Moravský historický sborník
 Archiv města Brna. Průvodce
 Státní archiv v Janovicích u Rýmařova
 Ročenka Moravského národního kongresu
 Sborník střeleckého sboru
 Nejstarší dějiny enkláv moravských
 Žermanice za feudalismu
 Sborník spisovatelů v okr.Žďár n.Sázavou

Martin Kukučín
 Dušan Makovický
 Jozef L.Holuby
 Fraňo Král
 Erby miest vyhlásených za pam.rezervacie

Jihlava
 Karviná
 Karviná
 Bzenec
 Brno
 Znojmo
 P.Dubenky
 Telč
 Vyškov
 Olomouc
 Ostrava
 Tasov
 Praha
 Vel.Meziříčí
 Plaveč
 Brno
 N.Jičín
 Štramberk
 Telnice
 Brno
 Brno
 Praha
 Brno
 Brno
 Praha
 Olomouc
 Třebíč

1999
 1998
 1999
 1919
 1991
 1997
 2000
 1997
 1926
 1985
 1992
 1984
 1930
 1993
 1998
 1998
 1946
 1927
 1994
 2001
 1957
 1956
 1998
 Brno
 2000
 1913
 1957
 1992

Praha
 Praha
 Praha
 Praha
 Bratislava

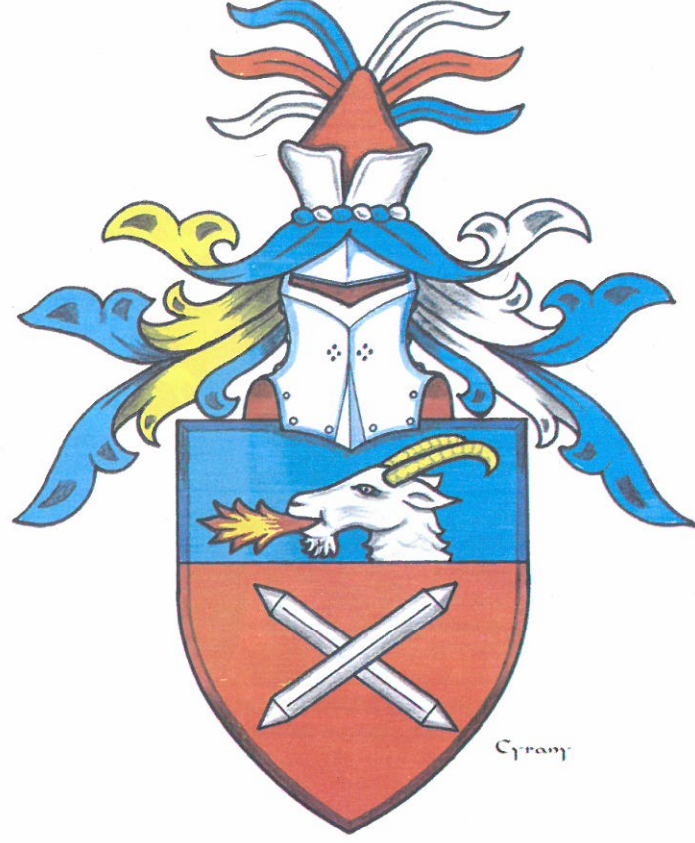
Registrace č. 07

Petr Jan Bakeš

V červeném štítě s modrou hlavou dva zkřížené stříbrné tkalcovské člunky. V hlavě štítu z dělicí čáry vyniká hlava stříbrného kozla se zlatou zbrojí, dštícího oheň přirozené barvy. Na kolčí přilbě s modro-stříbrnou točenicí a přikryvadly vpravo modro-zlatými a vlevo modrostříbrnými, červená špičatá čepice se stříbrným lemem, na vrcholu prostrkaná šesti kohoutími pery - stříbrným, červeným, modrým, stříbrným, červeným a modrým.

(Poznámka:

Touto registrací se ruší registrace znaku č. 2)

Crany

Registrace č. 08

Josef Bohuněk

Štít polcen černo-červeně modrou vydutou špicí. V ní nad zeleným lesem tři stříbrné hory, nad střední, nejvyšší z nich, zlatá hvězda. V pravém a levém poli zelená dubová větévka s jedním žaludem a dvěma listy. Na štítě kolčí přílba s ločnicí a přikryvadly černo-červenými, v klenotu mezi dvěma černými orlími křídly s červenými letkami zlatá hořící koule.

- Praha 1986, s. 709; V. ŠTĚPÁN, *Osobnost Lacka z Kravař. Část první*, s. 225, či T. BALETKA, *Šlechtická nemovitost v Brně v době markraběte Jošta (1375-1411)*. *Časopis Matice moravské 2/CXIV*, 1995, s. 252.
- 18) V poslední době mj. T. KREJČÍK, *Přemyslovci opavští*, in: *Biografický slovník Slezska a severní Moravy*, sešit 4, Opava - Ostrava 1995, s. 103-104; J. KONVIČNÁ, *Opavsko a opavští Přemyslovci za vlády posledních Lucemburků*. *Paginae historiae 5*, 1997, s. 22; D. PRIX, *Vévoda Václav I. Opavský. Příspěvek k dějinám Opavského vévodství počátkem poslední čtvrtiny 14. století*. *Acta historica et museologica Universitatis Silesianae Opaviensis 3/1997*, s. 57; J. MEZŇÍK, *Lucemburská Morava*, Praha 1999, s. 168; či P. KOUŘIL - D. PRIX - M. WIHODA, *Hrady českého Slezska, Brno - Opava 200*, s. 584-585.
- 19) CDM, Band XI. ed. V. BRANDL, Brünn 1885, s. 133, č. 144 („von uns flysslich gebeten, gelobet hat vor uns dem edlen herren Petren von Sternberg umb tuysend shok bemischer haller vorderung, die wir ym nach unser swestir zu morgengab sullen bezahlen“).
- 20) *Chronicon Aulae Regiae. Fortes rerum Bohemicarum*, Tom. IV., ed. J. EMLER, Praha 1884, s. 329 („Loco et tempore pretactis nupcie inter comitem de Recz et filiam ducis Oppauie sunt pariter celebrate“); jméno nevěsty je obsaženo v Mikulášově listině z roku 1354, viz *Codex diplomaticus Silesiae (=CDS)*, Band II., ed. W. WATTENBACH, Breslau 1859, s. 155, č. 48 („Nobilis Comitis domini Purhardi de Meydburk et Hardek et ipsius consortis domine Anne nostre dilecte filie“).
- 21) CDS, Band II., s. 140-141, č. 35, s. 141-143, č. 36.
- 22) CDM, Band IX. ed. V. BRANDL, Brünn 1875, s. 202, č. 274 („pure quoque propter deum Nobili Anne sorori ordinis sancte Clare, claustrí beate Katherine ... Monasterio fratrum Minorum in ciuitate nostra Oppauie ex nobis nataliter progenite filie nostre karissime pro releuando utilitate et comodo“).
- 23) K Annině šliaci podrobněji M. STARÝ, *Kněžna Anna ze Sternberka*. *Časopis Slezského muzea*, v tisku. Antropologové odhadli její dožitý věk na 45-50 let. M. ČERMÁK - J. PEŠKA - J. VRÁNA, *Pozoruhodné objevy*, s. 9. Ve skutečnosti ovšem zemřela o něco mladší.
- 24) *Libri citationum et sententiarum seu Knihy pühonné a nálezové (=LC)*, Tomus I., ed. V. BRANDL, Brunae 1872, s. 159, č. 215.
- 25) *KNIHA KOSTELNÍCH ÚČTŮ*, fol. 131v.
- 26) Ti se jako poručníci připomínají již 18. května 1534. MZA Brno, fond E 5, Listiny, sign. K 3.
- 27) AČ VIII., ed. J. KALOUSEK, Praha 1888, s. 317-318, č. 428. Téhož dne psal Zdeněk ve stejné věci i Přemyslovi otci Petrovi: Tamtéž, s. 316-317, č. 427. Sňatkový projekt z nějakého důvodu nebyl realizován, Přemyslovou choť se stala Kateřina z Rýzmburka.
- 28) K dějinám Sternberku v první polovině 15. století byla publikována krátká, leč podnětná studie J. HOLINKOVÁ, *Majitelé panství šternberského v době husitské*. *Časopis Společnosti přátel starožitností 4/LVIII*, 1950, s. 233-235. O plumlovské větvi pánů z Kravař A. ROLLEDER, *Die Herren von Krawarn*. *Zeitschrift des Vereines für die Geschichte Mährens und Schlesiens 2*, 1898, s. 327-339; 3, 1899, s. 56-70; F. DVORSKÝ, *O starožitném panském rodě*, II., s. 84-182. Existence sňatkového spojení Petra z Kravař a Kateřiny ze Sternberka není písemnými prameny doložena a bývá vyvozována z faktu, že se stal Petr z Kravař dědicem svého šternberského jmenovce. Zcela přesvědčivě ovšem tato tradičně opakovaná hypotéza nepůsobí.
- 29) *KNIHA KOSTELNÍCH ÚČTŮ*, fol. 131r.
- 30) A. ROLLEDER, *Die Herren von Krawarn*, s. 336.
- 31) *Libri citationum et sententiarum seu Knihy pühonné a nálezové*, Tomus VI., ed. V. BRANDL, Brunae 1895, s. 337, č. 2048.
- 32) *Moravské zemské desky II. Kraj olomoucký 1480-1566 (=MZD II OL)*, ed. F. MATĚJEK, Brno 1948, s. 10, č. 31.
- 33) *MZD II OL*, s. 90, č. 159.
- 34) *KNIHA KOSTELNÍCH ÚČTŮ*, fol. 131r.
- 35) *ZRDCADLO*, List LXXVI. („Ioannes a Dub & Lippa, obiit Anno 1501, ante Cirilli & Methodij.“)
- 36) Mimo jiné August Sedláček v hesle „Berka z Dubé“ v Ottův slovník naučný, díl III., s. 815.
- 37) MZA Brno, fond G 2 - Nová sbírka, originál perg. Původně (jak je uvedeno i v inventáři z roku 1993) byla listina součástí složky sign. 699/2, *Dědičné rychty - Okresní soud Dvorce*, kde je v seznamu z roku 1858 uvedena pod č. 3.

- 38) SÚA Praha, fond Desky zemské 1541-1869, sign. DZV 252, Červený komunitatis, kde sami kladou, nový od 1554 do 1686, fol. B 6v (vlozeno roku 1558).
- 39) KNIHA KOSTELNÍCH ÚČTŮ, fol. 131v.
- 40) MZD II OL, s. 149-150, č. 210.
- 41) MZD II OL, s. 177, č. 95.
- 42) MZD II OL, s. 198, č. 11.
- 43) J. PILNÁČEK, Staromoravští rodové. Vídeň 1930, rodokmen za s. 32, uvádí s odkazem na lichtenštejnský archiv, že všechny děti Václava Černohorského z Boskovic († 1482), mezi nimiž se kromě Ladislava připomíná i jinak neznámá Johana, byly nazívu již v roce 1463.
- 44) J. PILNÁČEK, Staromoravští rodové, rodokmen za s. 32, s odkazem na lichtenštejnský archiv. Jménem známá je zatím pouze Anna, manželka Kryštofa z Lidmansdorfu.
- 45) MZA, fond E 5, Listiny, sign. J 16.
- 46) MZD II OL, s. 232, č. 59.
- 47) KNIHA KOSTELNÍCH ÚČTŮ, fol. 131v.
- 48) MZD II OL, s. 277, č. 69.
- 49) ZRDCADLO, List LXXVI. („Pan Ladislav Berka z Dubé a z Lippého umřel Létha Páně 1532. a tuto pochován.“)
- 50) KNIHA KOSTELNÍCH ÚČTŮ, fol. 130v.
- 51) ZRDCADLO, List LXXXIII. („Tuto gest pochované Tělo Vrozené Panij Panj Mandalény z Žerotijna a na Ssternberce Manželky Vrozeného Pána Pana Václava Berky z Dubé a z Lippého a na Ssternberce.“)
- 52) MZA Brno, fond E 5, Listiny, sign. J 18.
- 53) MZA Brno, fond G 10 - Sběrka rukopisů Zemského archivu, i.č. 472, Privilegia der Herrschaft Sternbergk, fol. 39r-43v, 47v-53r.
- 54) Ještě 9. září 1553 byl sudím Václav z Boskovic, 6. ledna 1554 již úřad na zasedání zemského soudu zastával Václav Berka. ZDM II OL, s. 384-385, č. 278, s. 386, č. 283.
- 55) MZD II OL, s. 372, č. 245.
- 56) ZRDCADLO, List LXXVI.
- 57) Pod jménem Benigna ji uvedl G. WOLNY, Kirchliche Topographie von Mähren. I. Abtheilung, II. Band, Brünn 1857, s. 45.
- 58) KNIHA KOSTELNÍCH ÚČTŮ, fol. 132r.
- 59) Listinář Selského archivu, s. 87-88, č. 93. Příloha k časopisu Selský archiv, ročník II, 1903.
- 60) KNIHA KOSTELNÍCH ÚČTŮ, fol. 131v.
- 61) J. PILNÁČEK, Staromoravští rodové, s. 32.
- 62) Existovaly ovšem i další heraldické odchylky. Srovnej C. BLAŽEK, Der Adel von Österreichisch-Schlesien. Siebmacher's Wappenbuch, Band IV, 11. Abteilung, Nürnberg 1885, s. 65, Tafel 35; TÝŽ, Der abgestorbene Adel der preußischen Provinz Schlesien und Oberlausitz. Siebmacher's Wappenbuch, Band VI, 8. Abteilung, Nürnberg 1887, s. 88-89, č. 64, 65; H. von KADICH - C. BLAŽEK, Der mährische Adel. Siebmacher's Wappenbuch, Band IV, 10. Abteilung, Nürnberg 1899, s. 114, Tafel 289, 290.
- 63) KNIHA KOSTELNÍCH ÚČTŮ, fol. 131v.
- 64) ZRDCADLO, List CLII.
- 65) L. HOSÁK, Historický místopis, s. 601.
- 66) MZD II OL, s. 238, č. 9. J. PILNÁČEK, Staromoravští rodové, s. 263, uvádí Vokovu pečeť ještě na listině z 1. června 1528, ale vzhledem k tomu, že již o rok dříve byl moravským zemským sudím Jan starší ze Šternberka, lze předpokládat, že tou dobou byl Vok mrtev.
- 67) MZD II OL, s. 336, č. 118.
- 68) SOKA Olomouc, fond M 1-1 - Archiv města Olomouc, Sběrka listin, č. 462; úplné znění Listinář Selského archivu II., s. 276-278, č. 553 - příloha k časopisu Selský archiv, ročník VIII, 1909.
- 69) MZD II OL, s. 251, č. 1.
- 70) MZD II OL, s. 277, č. 67.
- 71) ZRDCADLO, List CLII.

- 72) KNIHA KOSTELNÍCH ÚČTŮ, fol. 131r.
- 73) MZD II OL, s. 283, č. 97, s. 291, č. 19.
- 74) KNIHA KOSTELNÍCH ÚČTŮ, fol. 132r.
- 75) H. von KADICH - C. BLAŽEK, Der mährische Adel. Siebmacher's Wappenbuch, Band IV., 10. Abteilung, Nürnberg 1899, s. 47, Tafel 34; A. SEDLÁČEK, Českomoravská heraldika II., Praha 1925, s. 289-290.
- 76) KNIHA KOSTELNÍCH ÚČTŮ, fol. 131r.
- 77) ZRDCADLO, List LXXXIII. Náhrobní nápis je zde uveden v odlišném tvaru („Létha Páně 1553. ten Pondělí před Hromnicemi / umřela Panna / Panna Johanka z Žerotijna / a na Ssternberce / mezy 13 a 14. hodinou / Dcera Vrozeného Pána / Pana Přeňka z Žerotijna etc.“).
- 78) V. HOUDEK, Moravské vývodní erbovní. Brno 1917, s. 48.
- 79) SÚA Praha, fond Dobřenského genealogická sbírka, i.č. 731 (z Oseka a z Ryzmburka).
- 80) A. Sedláček v hesle „z Oseka“, OSN, díl XVIII., s. 909.
- 81) KNIHA KOSTELNÍCH ÚČTŮ, fol. 130r.
- 82) MZA Brno, fond G 10, i.č. 472, fol. 24v-25v (transkripce viz Příloha 1); opis z počátku 18. století obsahuje též fond E 5, Akta, sign. K 11.
- 83) ZRDCADLO, List CCCLXIX. („Létha Páně 1551. tu Neděli před Swatau Marketau / dokonal gest život swúv Vrozený Wládyka Pan Arnoss Folknhon z Glossku / gehožto Dussi Pán Bůh rač milostivu býjí“).
- 84) C. BLAŽEK, Der Adel von Österreichisch-Schlesien. Siebmacher's Wappenbuch, Band IV., 11. Abteilung, Nürnberg 1885, s. 17, Tafel 9, 10; H. von KADICH - C. BLAŽEK, Der mährische Adel. Siebmacher's Wappenbuch, Band IV., 10. Abteilung, Nürnberg 1899, s. 30, 263, Tafel 22, 186; J. PILNÁČEK, Staromoravští rodové, s. 355.
- 85) MZD II OL, s. 370-371, č. 238.
- 86) MZD II OL, s. 437-438, č. 81.
- 87) MZA Brno, fond E 5, Listiny, sign. N 15.
- 88) ZRDCADLO, List CCXCVI.
- 89) H. von KADICH - C. BLAŽEK, Der mährische Adel, s. 50, Tafel 36; J. PILNÁČEK, Staromoravští rodové, s. 39, kde je uveden i rozrod rodu do konce 16. století, jak se ovšem zdá, zdaleka nikoli bezchybný.
- 90) MZA Brno, fond G 10, i.č. 472, fol. 64v-66v.
- 91) J. PILNÁČEK, Staromoravští rodové, s. 355.
- 92) ZRDCADLO, List CCXCVII.
- 93) Moravské zemské desky II. Kraj brněnský 1480-1566, ed. T. KALINA, Praha 1950, s. 344-347, č. 223.
- 94) MZA Brno, fond G 10, i.č. 472, fol. 92r-94r (transkripce viz Příloha 2).
- 95) ZRDCADLO, List CCXCVII. Paprocký zde bohužel neuvádí znění nápisu, které by podpořilo jeho výklad, a omezuje se na konstatování, že „nápisové nad Hroby gegijch swēdectwij wydáwagi“.
- 96) J. PILNÁČEK, Staromoravští rodové, s. 39.
- 97) KNIHA KOSTELNÍCH ÚČTŮ, fol. 132r.
- 98) Papež Řehoř XIII. ho jmenoval proboštem 1. srpna. MZA Brno, fond E 5, Listiny, sign. B 2. Mylně tedy uvádí J. PILNÁČEK, Neznámé rody a znaky staré Moravy, Brno 1983, s. 191, že se stal proboštem až v roce 1577. Blíže o něm např. v soupisu proboštů na počátku šternberských klášterních analů z let 1725-1729 - viz MZA Brno, E 5, Knihy a rukopisy, i.č. 10, fol. 9v-10v.
- 99) MZA Brno, fond A7 - Přiznávací berní listy 1528-1623, kart. 1, č. 29 (6. září 1583), kart. 4, č. 55 (28. srpna 1585); fond E 5, Listiny, sign. K 6 (21. ledna 1570 - tehdy byl Bedřich ještě pouhým administrátorem), sign. J 21 (28. srpna 1578). Neobyčejně zajímavá je skutečnost, že ke smlouvě mezi klášteřem a obcí Kyšelovice z 6. února 1585 nepřivěsil Bedřich pečeť vlastní, nýbrž institucionální proboštskou s figurou Panny Marie s dítětem v náručí. MZA Brno, fond E 5, Listiny, sign. N 12.
- 100) J. PILNÁČEK, Neznámé rody, s. 191.
- 101) KNIHA KOSTELNÍCH ÚČTŮ, fol. 131r.
- 102) MZA Brno, fond E 5, Listiny, sign. J 21.
- 103) J. PILNÁČEK, Staromoravští rodové, s. 99.

Lobkowiczové – Dějiny a genealogie rodu.

Začátkem letošního roku se na prodejních pultech našich knihkupectví objevila publikace zabývající se dějinami a genealogií rodu Lobkowiczů. Autorem stěžejní genealogické části je Stanislav Kasík.

Hned na začátku považuje autor za nutné seznámit čtenáře se způsobem zpracování publikace, zejména vypořádání se s rozsáhlými rodokmeny v grafické podobě, kdy se příklání k metodě použité VI. Borůvkou v práci *Genealogie rodu pánů z Kolovrat* (viz HG 1992). Vyhýbá se tedy číslování generací a pročíslavování členů rodu od samého počátku až do současnosti bez ohledu na jednotlivé linie, což činí velké problémy zejména v případě nutnosti zařadit dodatečně „nalezeného“ příslušníka rodu. Člení tedy rod na jednotlivé rodové linie a členy v těchto liniích čísluje samostatně. Bohužel se z publikace vytratil v závěru této pasáže avizovaný seznam drženíh statků.

Následují kapitola je věnovaná popisu erbu a jeho vývoji od Stanislava Kasíka, další kapitola od Petra Maška se zabývá dějinami rodu a jeho členěním na jednotlivé linie (hasičtejská, údlická, bílinská, tachovská, duchcovská, chlumecká, zbirožská, roudnická, mělnická, beřkovská atd.). Po těchto úvodních ka-

pitolách následuje nejrozsáhlejší část – genealogická, která je, jak již bylo zmíněno výše, členěna podle rodových linií. Vždy v úvodu rodové linie je jednoduchý grafický rodokmen s pořadovými čísly členů, kterým pak odpovídají následná rodopisná data včetně dalších údajů (zastávané funkce, vyznamenání, majetek atp.). Rodopisné údaje jsou prokládány obrazovými ilustracemi vlastních zámků nebo zámeckých interiérů a podobiznami členů rodu, vždy s podrobnými popisy od Marie Mžýkové. Závěr publikace je kromě seznamu použitých značek a zkratk doplněn přehledem držitelů nejvyšších zemských úřadů, rytířů Řádu zlatého rouna a vládařů z rodu Lobkowiczů a seznamem pramenů a literatury.

Výše avizovaná absence seznamu držitelů nemovitých statků není jediným nedostatkem, který lze v publikaci nalézt. Ačkoliv zde nejsou obsahové a věcné chyby, opět jako již u mnoha předchozích recenzovaných publikací se objevuje celá řada chyb gramatických – zdvojení slov (viz např. s. 7: ... tím se se znemožnilo ...), překlepy (viz. např. s. 79: větev parucká, s. 80 - Podmok /nebo se jedná o Skvrňov?/, s. 96 – bitva u Lützeny 1623). Rovněž zůstává tajemstvím, proč vydavatel pro publikaci nezvolil jednotnou úpravu s již vydanými publikacemi (Rožmberkové, Buquoyové). Vtírá se tak otázka, přes bezesporu pozitivní trend spočívající ve vydávání publikací se šlechtickou rodopisnou tematikou, zda

mají malá vydavatelství nejen tematický plán, ale i personální a technické zajištění ke kvalitnímu vydávání. Protože i sebelépe napsaná práce je znehodnocena, alespoň v očích odborníka, nekvalitním technickým provedením.

Přes tuto výtku a výše uvedené nedostatky je publikace vhodným doplňkem knihovny každého rodopisce zabývajícího se českou šlechtou a podává ucelený přehled rodu od nejstarší doby do současnosti, čímž překonává dosud nejucelenější a nejdostupnější, ale časově omezenou práci A. Sedláčka v *Ottově slovníku naučném*. Obsah publikace, resp. způsob rodopisného zpracování může být i návodem ostatním rodopiscům při zpracovávání rodokmenů v případě mocně rozvětvených rodů.

Jan Podhola

Vydání brožury „Lobkowiczové, dějiny a genealogie rodu“ muselo jistě potěšit každého zájemce o českou šlechtickou genealogii, respektive o českou šlechtu vůbec. Je jistě dobře, že se podobná díla na našem knižním trhu objevují, a lze si jen přát, aby se objevovala pokud možno častěji. Zároveň ovšem každý podobný počín otevírá prostor k diskuzi, a to především metodologické. Přes celkově příznivý dojem, který Lobkowiczové vzbuzují, jeví se proto nanejvýš nutné přičinit k nim několik poznámek a položit některé otázky.

Publikaci otevírají stati *O publikaci* a *Úvod*, obě od Stanislava Kasí-

ka, jehož stěžejní zásluhy na sestavení a vydání brožury jsou více než zřejmé. Je i autorem kapitoly *Erb Lobkowiczů*, následující obsáhla historická studie Lobkowicz (dějiny rodu) pochází z pera Petra Maška. Pak již přichází samotný genealogický přehled Lobkowiczů, pro lepší orientaci rozdělený do kapitol podle jednotlivých rodových linií. Zároveň je v hojně míře doprovázen reprodukcemi obrazů z lobkowických sbírek (v drtivé většině jde o portréty členů lobkowického rozrodu, respektive jejich sňatkových partnerů) s historickými a kunsthistorickými komentáři Marie Mžýkové. Závěrem jsou připojeny seznamy genealogických zkratk a značek, přehledy nejvyšších zemských úředníků a držitelů Řádu zlatého rouna z lobkowického rodu, posloupnost vládařů lobkowického domu a pochopitelně též nezbytný seznam použitých pramenů a literatury.

Již samo členění práce je možno podrobit určitým připomínkám. Není-li námitek proti úvodní metodologické pasáži (*O publikaci*), pak zcela nadbytečný se naproti tomu jeví jednostránkový *Úvod*. Víceméně totiž pouze letmo nastiňuje to, o čem je posléze obsírněji pojednáno v části věnované dějinám rodu. Exkurz o lobkowickém erbu by systematicky jistě patřil spíše někam na konec knihy, věnované (mimo jiné již svým názvem) především historii a genealogii rodu; autorův primární zájem o heraldiku by neměl být důvodem k její nápadné akcentaci. Pokud jde

o doprovodný obrazový materiál, nepochybně by přispělo k přehlednosti práce, kdyby byl soustředěn do samostatné části. Pokud se již autorům jevílo nezbytné oživovat jím text průběžně, snad by bývalo alespoň bylo možné věnovat reprodukcím a jejich komentářům standardní rozsah jedné strany, čímž by se čtenáři orientace v textu nepochybně usnadnila (vlevo by vždy pokračoval genealogický přehled, vpravo by byl samostatný obrázek s popiskou). Otázkou také je, zda by nebylo vhodnější zredukovat připojené obrazy pouze na portréty a naopak jako ilustrační materiál připojit fotografie dochovaných lobkovických náhrobníků a epitařů.

Rozpaky ale vzbuzuje především skutečnost, že kniha přináší obrovské množství konkrétních údajů, čtenář má však zcela minimální možnost učinit si představu o jejich věrohodnosti, neboť se nedozví, odkud je autor převzal. Nejplastičtější to pochopitelně vyniká tam, kde autor určitou informaci již apriori zpochybňuje otazníkem, popřípadě kde uvádí bez dalšího komentáře různé alternativy. Jinými slovy se na scéně opět objevuje zásadní problém poznámkového aparátu. Je otázkou, nakolik zde obstojí tradiční „komerční“ argument, totiž že odkazy výraznou měrou zvětšují rozsah publikace a vedou tedy nevyhnutelně i ke zvýšení její ceny. Genealogický přehled je ovšem textem značně specifickým, již na první pohled využívajícím kapacitu stránek podstatně méně než sou-

vislý historický výklad. Pokud by tedy bylo namísto standardních poznámek pod čarou či v závěru každé kapitoly použito vhodného zkráceného typu odkazů přímo v textu, nemuselo by se to na objemu knihy až tak projevit a po odborné stránce by to pro publikaci nesporně bylo obrovským přínosem. Tím spíše, že lze očekávat, že po vydání knihy se lobkovickým rozrodem dlouhou dobu nikdo komplexně zabývat nebude.

Je pravda, že již samotný přehled využitých informačních zdrojů jasně signalizuje, že se Lobkowiczové neměli stát vyčerpávající monografií, opřenou o pramenné rešerše, ale spíše přehlednou kompilací údajů již zpracovaných. Nepochybně i takový přehled je velmi cenný. Ale jde přeci jen, eufemisticky řečeno, o pouhé reprodukční umění. V silách Stanislava Kasíka je ale nepochybně i tvorba původní. Stejně tak rozpaky vzbuzujícím dojmem působí ostatně do značné míry i převzetí Maškova přehledu dějin rodu, již dříve publikovaného v knize *Modrá krev*. Jedná se přitom o text snadno dostupný a jistě by tedy bylo přínosnější a nepochybně nikterak zvlášť obtížné vytvořit přehled nový, alespoň částečně se odlišující buď uspořádáním, či alespoň částečnou akcentací jiných momentů a údajů.

Závěrem se sluší zopakovat, že publikace Lobkowiczové je pro českou genealogii neoddiskutovatelným přínosem. Budiž proto tento text chápán nikoli jako zavržení špatného, nýbrž jako návrh, jak dobré ještě zlepšit.

Případně také jako podnět k diskusi. Vždyť Lobkowiczové nejsou, doufáme, zdaleka posledním podobným počinem Stanislava Kasíka a dalších autorů, jež uchvátilo stejné téma, rodopis české šlechty. A každá další práce by se měla poučit z nedostatků předchozí a aspirovat na pokud možno vyšší celkovou úroveň.

Marek Starý

Stanislav Kasík, Petr Mašek, Marie Mžýková – *Lobkowiczové, dějiny a genealogie rodu, České Budějovice 2002*
Vydalo nakladatelství Bohumír Němec – VEDUTA, brož., 239 stran, náklad neweden, cena 249 Kč.

K náhrobníku Reginy ze Šternsdorfu

Poznámka k článku Jiřího Horáka *Náhrobní kameny nalezené v děkanském kostele v Novém Městě nad Metují (Genealogické a heraldické listy 3-4/2002)*.

Nápis na náhrobníku Reginy ze Šternsdorfu zní správně takto:

**Letha e(t)c(etera). lxxvii/
W autery po swate Sskolastycze
Umrze/la Urozena pan(n)a/
Regina z Ssternsdorffu A tuto
gest**

nápis pokračuje čtyřmi řádky na spodní části kamene:

**pochowana Pa(n)/ Bůh racz
Dussy/ gegy milostiw/
Beyti. 1.5.7.8.**

Z toho plyne, že dívka zemřela 13. února 1577, letopočet 1578 zřejmě označuje zhotovení náhrobního kamene.

Znak zobrazený na náhrobním kameni zcela odpovídá znaku, který císař Maxmilián II. udělil 8. dubna 1567 Jana Wurmovi a dovolil mu, aby se mohl psát ze Šternsdorfu. Znak je popsán jako „štít červené neb rubínové barvy, v němž štyrch pošikem od pravé svrchní až k levé spodní straně bílé neb stříbrné barvy, v kterémž tři hvězdy o šesti špicích modré neb lazurové barvy. Nad štítem kolčí helm a okolo něho přikryvadla neboližto fafrnochy, po pravé bílé a červené. A po levé straně modré neb lazurové a bílé neb stříbrné barvy z obou stran dolů položené visí. Nad tím na devším punt neboližto točenice týchž barev z níž dva rohy buvolové napříč rozdělené. Spodní levý a pravý svrchní díl bílé neb stříbrné a spodní pravý červené a levý svrchní modré neb lazurové barvy vynikají. A mezi nimi uprostřed hvězda s šesti špicemi jako na štítu se vidí.“ Viz Státní ústřední archiv v Praze, Saalbuch 287, fol. 281v-282 (psáno: Janowi Wurmowi... z Ssternsdorffu) a fol. 302v (psáno: Janowi Wurmarowi... z Sstendorffu).

Barevná kresba znaku je otištěna na obálce časopisu.

Jan Oulík

- **Chcete obohatit svou genealogickou knihovničku?**
- **Zajímá vás oblast zhruba vymezená bývalými soudními okresy Lanškroun, Svitavy, Moravská Třebová a Mohelnice?**
- **Máte potíže s identifikací německých názvů měst a vesnic?**

pak je tady pro vás

Místopisný slovník Hřebečska pro 19. a 20. století

Autoři – Jiří Ošanec a Jana Martínková – se pokusili zmapovat tento bývalý německý jazykový ostrov na pomezí Čech a Moravy (tzv. Schönhengstgau). Jejich slovník, publikovaný v roce 2002 jako vyjímatečná vložka Moravskotřebovských vlastivědných listů číslo 13, vychází z německých názvů (a jejich variant) 272 měst, vesnic a jejich částí, včetně samot, jak se vyskytovaly během 19. – 20. století. Uvádí u nich datum jejich vzniku nebo první historické zmínky, pokud se je podařilo zjistit, příslušnost k Čechám nebo k Moravě a také k soudnímu okresu v roce 1900, starší české názvy a jejich varianty používané do roku 1945, včetně zařazení osad a samot k politickým obcím (většinou k roku 1923/1924), novodobé české názvy po roce 1945 (pokud existovaly) a příslušnost míst, která nemají vlastní samosprávu, k vyšším celkům (k 31. 10. 2002), dále příslušnost k panství nebo statku (k roku 1848), k faře (k roku 1900 s odkazem na starší přířazení, u farních obcí je uvedeno zasvěcení kostela), hřbitov k roku 1945 a příškolení k roku 1900. Rejstřík českých názvů odkazuje na pořadové číslo německého názvu. Slovník zahrnuje i rejstřík variant německých názvů a abecední seznamy hřebečských far a hřbitovů.

Archiválie z dané oblasti jsou uloženy především ve Státním oblastním archivu v Zámrsku (mj. matriky a archivy velkostatků včetně pozemkových knih) a v olomoucké pobožce Zemského archivu v Opavě (matriky a jejich opisy, archivy velkostatků). Archivy obcí, far a škol jsou, pokud se zachovaly, uloženy v bývalých okresních archívech v Litomyšli, Ústí nad Orlicí a Šumperku. Pokud jde o muzea, pak zásadní význam pro danou oblast mají muzea v Lanškrouně, Mohelnici, Moravské Třebové a Svitavách. Všude tam může být zmiňovaný slovník badatelům obzvláště užitečný.

29 stran slovníku je, jak je u Moravskotřebovských vlastivědných listů pravidlem, vytištěno na křídlovém papíře. Slovník je doplněn starou černobílou německou mapou Hřebečska a barevným výřezem z prvorepublikové Generální mapy ČSR. Kromě obsáhlého úvodu je zařazen i výběr použité literatury a německé a anglické resumé.

Ve jmenovaném čísle MVL najde čtenář mj. i barevnou reprodukci výřezu z katastrální mapy Moravské Třebové z roku 1835 a 4 barevné reprodukce starých moravskotřebovských pohlednic. Kromě Místopisného slovníku obsahují MVL dalších 5 regionálních vlastivědných příspěvků. To vše za pouhých 25 Kč plus poštovné a balné (15 Kč). Zájemci se mohou obrátit na adresu vydavatele:

Městské muzeum
Svitavská 18
571 01 Moravská Třebová
tel.: 461 311 203
e-mail: muzeumtr@iol.cz

Informace lze získat i na adrese: e-mail:josanec@iol.cz

MVL je možno koupit nejen v Moravské Třebové, ale také v knihkupectví Academia na Václavském náměstí v Praze (za vyšší cenu) a lze je najít i v řadě odborných knihoven.

Zpráva z valné hromady

Valná hromada byla zahájena dne 8. března 2003 v 10:10 hodin paní Filoménu Jičínskou, která srdečně přivítala 98 přítomných členů, zvláště pak pana Melichara jako nejstaršího člena Společnosti a hosta pana Cvikla, zástupce Genealogického centra Valašska.

Na začátku byl všemi hlasy schválen přednesený program valné hromady a byli zvoleni zapisovatelka paní Helena Voldánová, předseda návrhové komise pan Karel Vlach a členové návrhové komise pan Rudolf Janda a Ing. Jiří Rezníček.

Zprávu o činnosti Společnosti za rok 2002 přednesl PhDr. Jan Podhola předseda ČGSHP.

Správní výbor, který byl zvolen na loňské valné hromadě, se scházel pravidelně každých čtrnáct dní (kromě letních měsíců) a projednával, řešil a zabezpečoval činnosti nezbytné pro chod Společnosti. Na základě sestaveného plánu tak projednával celé spektrum úkolů, průběžně se seznamoval s jejich zabezpečováním a plněním a reagoval na aktuální potřeby.

Stejně jako v minulých letech byla prvořadá pozornost věnována členské evidenci a kontrole úhrad členských příspěvků, neboť ty tvoří rozhodující část příjmů, zajišťujících a umožňujících činnost Společnosti. Zde bylo důsledně postupováno ve

výtčeném směru. Každoroční nešvar neuhrazení příspěvků ve stanoveném termínu se objevil i v loňském roce. Po dvojím zaslání upomínek 172 neplatícím členům jich 122 příspěvky uhradilo, zbývajícím 50 bylo pozastaveno členství a přestal jim být zaslán spolkový časopis Genealogické a heraldické listy. Na svém zasedání v září pak správní výbor rozhodl v souladu se stanovami Společnosti o ukončení členství 43 členů, kteří přes několikeré upomenutí a dostatek času členský příspěvek za rok 2001 neuhradili. Při této příležitosti se předseda obrátil na členy a požádal je, aby jednu ze dvou povinností, které jim stanovy ukládají, respektovali a uvědomili si, že zasláním upomínek a stálým vrácením se ke kontrole úhrad jsou zbytečně čerpány nejen finanční prostředky, ale i čas členů správního výboru, který by mohl být věnován jiným činnostem.

Soustavně prováděná kontrola úhrad členských příspěvků a její závěry přinesly pochopitelně změnu do skladby členské základny. S přirozeným úbytkem 15 členů (úmrtí, ukončení pro vysoký věk či zdravotní stav) tak při loňském přírůstku 53 nových členů (52 jednotlivců a 1 organizace) byl stav členské základny ke konci roku 2002 následující: z celkového počtu 1.372 evidenčních čísel u individuálního členství bylo 795 indivi-

duálních členů, z toho 3 zakládající, 10 čestných, 4 zemřeli, 11 ukončilo členství a 50 pozastaveno členství, tedy 732 členů, které bychom mohli nazvat „aktivními“, a 75 organizací. U nově přijatých členů převládá již několik let přetrvávající trend – nižší věk (většina v rozmezí 20 až 40 let) a zájem především o občanskou genealogii, všeobecně historický a vlastivědný.

Neustávající zájem o genealogii a heraldiku se projevuje především v korespondenci. Za loňský rok bylo evidováno 450 číselných jednotek doručených poštou, což je sice pokles oproti předchozímu roku, ale přesun nastal do elektronické pošty, kde byl zaznamenán výrazný nárůst až na 397 jednotek (ze 150 v předloňském roce). Podle typů se jedná o korespondenci finanční, související s úhradami příspěvků, hlášení změn a ukončení členství, objednávky publikací, informace o Společnosti, členství a kurzech, registrace znaků a různé dotazy k bádání, informace apod. V elektronické poště se opět jednalo zejména o objednávky publikací a o dotazy na Společnost a členství. Převážná část korespondence je vyřizována maximálně do 14 dnů (interval mezi jednotlivými zasedáními správního výboru) pokud se nejedná o administrativně-organizační korespondenci vztahující se k Společnosti či speciální (odborné) dotazy vyžadující časově náročná šetření. V oblasti zahraniční korespondence se jedná především o žádosti k vyhledání údajů ně-

kterých předků. Zde je však situace stále stejná a v podobě, o jaké již bylo informováno i na předchozích valných hromadách. Zadání (především z USA) jsou tak všeobecná, že jim nelze vyhovět. K tomu přistupuje i nedokonalá představa žadatelů o postavení Společnosti, vedoucí k domněnce, že je státní či státem finančně podporovaná organizací, která provádí vyhledávání zdarma.

S vyřizováním administrativní agendy souvisí i pravidelné ukládání písemných materiálů (korespondence, účetních dokladů, podkladů k různým aktivitám apod.) do archivu Společnosti, případně jejich skartace.

Zájem o genealogii a heraldiku projevující se v korespondenci se projevil i v účasti na kurzech rodopisců pořádaných Společností. Na podzim loňského roku se uskutečnil již 29. kurz pro začínající rodopisce. Protože se měl stát prvním, u nějž měla být uplatněna v plném rozsahu nově připravená koncepce, byla náboru věnována mimořádně velká pozornost. Kromě Genealogických a heraldických listů, Internetové stránky společnosti a e-mailové konference bylo využito i ČTK a redakcí deníků a časopisů. Výsledkem bylo, že se do kurzu přihlásilo 54 účastníků, což ve svém důsledku vedlo k nutnosti otevřít dvě třídy. Takto rozloženému počtu posluchačů mohla být věnována nejen větší pozornost ze strany přednášejících, ale do procesu výuky, což platí zejména při čtení starých textů, které

tvoří polovinu kurzu, se tak mohlo aktivně zapojit více posluchačů. Omlazený lektorský sbor potvrdil svou životaschopnost, a i když úroveň přednesu byla různá podle řečnických zkušeností jednotlivých členů, byla zřetelná stoupající kvalita, která při pravidelném pořádání kurzů zajisté dosáhne svého vrcholu. Na stoupající kvalitu mělo nepochybně vliv i odměňování lektorů. Kurz pak byl kromě závěrečné besedy a vyhodnocení zakončen dvěma exkurzemi, a to do 1. oddělení SÚA Praha a do SOA Praha, přičemž perfektní zajištění ze strany těchto archivů uspokojilo ty absolventy, kteří toužili po konkrétním seznámení s archivy a archiváliemi. Celý kurz s účastí vyšší než 60% absolvovalo 42 posluchačů.

Kromě uskutečněného kurzu pro začínající rodopisce byla věnována pozornost přípravě kurzu pro rodopisce pokročilé. Rovněž zde byla vypracována a přijata nová koncepce kurzu, spočívající především v obsahové změně tak, aby posluchačům umožnila pochopení širších historických souvislostí a zasazení jejich konkrétních rodů do tohoto historického rámce. Učební náplň byla rozčleněna do dvaceti většinou nově pojatých námětů a jejich vypracování podle zadávacího listu zajištěno u odborníků v příslušných oblastech, ať se již jednalo o vysokoškolské učitele či pracovníky specializovaných pracovišť. Těchto pracovníků pak bylo využito i pro členství v lektorském sboru a přednes přísluš-

ných přednášek. Kurz v novém pojetí byl zahájen začátkem letošního roku a dosavadní zkušenost potvrzuje nejen oprávněnost změny, ale i správnost řešení.

Ideální příležitostí k setkání a výměně názorů a zkušeností jsou pro stávající členy Společnosti tzv. Středečnický, pravidelně se konající v pronajaté místnosti v centru Prahy v Revoluční ulici. I v loňském roce se jich uskutečnila celá řada, celkem 14, z toho 10 odborných a 4 diskusní. Při průměrné účasti 16 posluchačů měli tito řadu příležitostí seznámit se s tématy majícími vztah ke genealogii či ostatním pomocným vědám historickým, přičemž největšímu zájmu se těšila témata Nové možnosti využití počítače a Rozdíly mezi programem BK 5 a BK 6. Určitým zklamáním je, že se těchto Středečnicků zúčastňuje omezený počet stále stejných posluchačů s minimální návštěvností nových, což je mimo jiné odůvodňováno pozdním vydáváním GHL s termíny schůzek.

Možnost účasti na Středečnických, kterou mají pražští členové, tvořící přes 50% členské základny, není vždy dostupná členům mimo-pražským, stejně jako kurzy (i když v jejich návštěvnosti pokračuje předloňský trend – značná účast posluchačů mimopražských). Již v minulosti správní výbor, veden snahou zajistit naplňování činnosti a cílů Společnosti a umožnit aktivní zapojení co nejširší členské základny, zakládal v místech s největší koncent-

rací členů tzv. pobočky. Došlo k tomu v Příbrami, Plzni, Pardubicích, Liberci, Děčíně, Kolíně, Pelhřimově a Českých Budějovicích. Vzhledem k tomu, že činnost těchto poboček pochopitelně nelze řídit z Prahy (a nebylo by to ani vhodné), jsou limitovány konkrétními možnostmi a podmínkami v uvedené lokalitě, vyžadujícími nejen organizační schopnosti od jejich vedení, ale i neformálního a hlubokého zájmu ostatních členů o tuto činnost. Proto několik poboček ani práci nezahájilo (Děčín, Kolín, Pelhřimov). Zbývající pobočky údajně činnost vyvíjejí, bohužel však o tom správní výbor zpravidla neinformuje a vedoucí poboček na žádosti o poskytnutí alespoň stručných zpráv o jejich činnosti vesměs nereagují.

Již na loňské valné hromadě byla problematika poboček stručně zmíněna a byla označena za velice složitou a citlivou. S jejich činností jsou navíc spojeny některé závažné problémy. První se týká pobočky v Liberci. Tato pobočka velice úspěšně zahájila svou činnost, začala se slibně rozvíjet a jejich schůzek se účastnilo až 30 členů. V jejich řadách se objevil i člen, který samostudiem získal hlubší znalosti z oblasti genealogie, takže mohl být ostatním nápomocen při jejich rodopisné práci. Takovému spolupůsobení příznivých faktorů vytváří ideální podmínky pro činnost pobočky. Bohužel se objevily, jako již tolikrát, separatistické tendence spočívající v názoru, že tudíž „Praha“ není vlastně k niče-

mu potřeba. Paradoxně pak došlo i k tomu, že zmíněný člen byl z řad ČGHSP vyloučen pro neplacení členských příspěvků, ale v pobočce fakticky působí nadále.

Pokud je řeč o separatistických tendencích, je to důsledek celkového nepochopení podstaty činnosti a cílů ČGHSP, jak jsou mimo jiné deklarovány i v základním dokumentu – stanovách. Společnost byla založena jako dobrovolná organizace sdružující zájemce o genealogii, heraldiku a ostatní pomocné vědy historické bez rozdílu pohlaví, věku, náboženství s cílem tyto vědy „pěstovat a dále rozvíjet“. Proto je také dobrovolná a podíl jejich členů na činnosti není finančně ani jinak hmotně odměňován. Proto také není vytvářena a ani ve stanovách zmiňovaná žádná složitá organizační struktura, opírající se o vztahy nadřízenosti a podřízenosti či závislosti. A proto je také zcela nesmyslné ono proklamované „bez Prahy se obejdeme“. To, že je centrum ČGHSP v Praze, vychází pouze z faktu, že impuls k založení Společnosti z Prahy vyšel a že přes 50% členů v Praze bydlí.

Z obdobného nepochopení činnosti a cílů ČGHSP vychází i činnost další pobočky v Českých Budějovicích. Jak již bylo uvedeno, každá pobočka je autonomní složkou, do jejíž činnosti nechce správní výbor zasahovat. Přesto existují určitá pravidla, vyplývající ne-li ze stanov, pak tedy z jiných zákonných norem, přinejmenším však ze zásad slušného chování. Jde o již avizované vydávání

vlastního časopisu Jihočeský Herold. Dalo by se očekávat, že takový zásadní krok bude s vedením Společnosti konzultován. Bohužel se tak nestalo, a teprve s druhým, pravděpodobně omylem zasláným číslem, došla i žádost o finanční úhradu nákladů spojených s jeho vydáváním. Na jedné straně je nepochybně vítána každá aktivita, která vede k rozšiřování a výměně poznatků v oblasti genealogie a heraldiky mezi členy. K tomu ale slouží již GHJ a na druhé straně je s ohledem na charakter činnosti Společnosti, financované z členských příspěvků, každé rozměňování prostředků nežádoucí, nehledě na existenci finančního rozpočtu Společnosti, schváleného valnou hromadou.

Argument, že zaměření činnosti pobočky je úzce regionální a tedy nezajímavé pro ostatní členy Společnosti, nelze rozhodně přijmout. Při značné migraci obyvatelstva, resp. členů jsou pro ně zajímavá sdělení z míst původu, byť nyní vzdálených od současného bydliště, navíc mnohá témata jsou regionálně neohraničená (cechovní heraldika atd.) V celé záležitosti je zarážející i skutečnost, že vedoucí pobočky jako státní úředník by měl být přinejmenším erudován v některých oblastech práva či zákonných nařízení a jejich dodržování. Svým jednáním vystavil společnost možným trestním postihům. ČGHSP není organizací působící mimo tento svět. Vznikla podle zákona o sdružování, vztahují se na ní zákony související

s účetnictvím, daněmi atd. a povinnost poskytovat povinné výtisky z vlastní produkce s nebezpečím postihů při nedodržení.

V minulosti členové mnohokrát osvědčili svůj rozum k prospěchu Společnosti i společného zájmu, jímž pro nás genealogie a heraldika jsou. Nezbyvá než věřit, že podobná nedorozumění se stanou epizodou minulosti a činnost poboček bude směřovat, kromě uspokojování regionálních a možná i osobních zájmů několika jedinců, k prospěchu všech členů.

Kromě výukové a přednáškové činnosti plní vzdělávací a informační funkci časopis Genealogické a heraldické listy. V souladu s vytýčenými cíly bylo v uplynulém období pokračováno ve všestranné přeměně spolkového časopisu na periodikum, které by bylo důstojným reprezentantem Společnosti a korespondovalo s jejími ambicemi. Ačkoliv se bezesporu podařilo splnit vytčený cíl co do vnější i vnitřní atraktivity časopisu, projevil se již druhý rok závažný nedostatek - termín vydání. Poukazování na to, že jsme ještě nesklouzli do tristních zpoždění charakteristických pro druhou polovinu devadesátých let, bylo možné akceptovat jen po určitý čas, nikoliv však trvale. Vždyť časopis má plnit nejen funkci vzdělávací, ale i funkci aktuálně informační, což při časových skluzech postrádá. Tím ztrácí nejen na své hodnotě, ale maří práci ostatních. Markantním příkladem jsou uveřejňované termíny Středečnicků.

Na jedné straně je nutno pochopit, že určitou vinu na zpoždění jednotlivých čísel nese tradiční nedostatky skutečně kvalitních článků. Redakční rada ze všech sil usiluje o to, aby se zvýšení kvality časopisu neomezilo pouze na rovinu vizuální, ale promítlo se i (a to především) do jeho stránky obsahové. Z toho důvodu, při důsledném dodržování přísných posuzovacích kritérií, dochází pak k tomu, že pracuje s minimálním počtem článků a i v nich je vesměs třeba provádět ve spolupráci s autory určité korekce. Je samozřejmé, že tento přístup přípravu časopisu zdržuje. Na straně druhé, po špatných zkušenostech s všeobecnými apely na členskou základnu o poskytnutí badatelských výsledků, a tento poznatek je již delší dobu znám, je zapotřebí oslovit konkrétní členy a se znalostí jejich zájmu případně vyžádat i práci na konkrétní téma. Měla by se tak konečně uskutečnit tolik proklamovaná, bohužel však dosud nerealizovaná příprava GHL alespoň o jedno číslo napřed. Tak by byla zajištěna nejen včasná obsahová náplň, ale získán i potřebný čas pro případné úpravy a jednání s autory, aniž by tak utrpěl konečný cíl.

Do publikační činnosti, mimo vydávaný časopis, spadá i vydávání publikací v řadě Vademecum genealoga. Úkol vydat publikaci k Základům genealogie se nepodařilo dosud splnit, ale záměrně a hned z několika důvodů. Z nich je třeba zmínit snahu o vytvoření publikace skuteč-

ně kvalitní, potřebu sladit již připravené texty s texty zpracovými pro kurz pro začínající, ale i pokročilé rodopisce, aby byla zachována obsahová, slohová a grafická jednotnost a logická návaznost, a v neposlední řadě též nutnost vyčlenění dostatečných finančních prostředků pro realizaci záměru. Ačkoliv je Společnost zájmovou organizací, nemůžeme vázat finanční prostředky v zásobách publikací jako v minulosti, ale musí se chovat efektivně. K tomu patří i průzkum trhu a není možné uvádět na trh publikaci se stejným nebo podobným zaměřením, jako je nedávno vydaná publikace Henryho Pohanky Sám proti toku času.

Jako byla do Genealogických a heraldických listů zařazena rubrika informující členy o činnosti Společnosti, je další informovanost, zejména široké veřejnosti, realizována na vlastních internetových stránkách. Stránky plní především účel propagační, zviditelňují Společnost a poskytují základní informace pro potenciální nové členy. Jejich návštěvník zde nalezne základní fakta o Společnosti, zprávy o činnosti, anotace GHL, registrované osobní znaky, výstavy, program kurzů, Střeďečníků a odkazy na příbuzné stránky. V polovině loňského roku byly zavedeny další tři odkazy, a to Knihovna, Hledání předků a Avízo. Největší nárůst má jednoznačně sekce Hledání předků pomocí internetu, kam byl umístěn inzerát cca 25 členů. Stránky, aktualizované dvakrát

měsíčně, zejména v návaznosti na schůze správního výboru a jejich závěry, jsou koncipovány tak, aby vyhověly možnostem hardwarového a softwarového vybavení co největšího počtu uživatelů. Jejich návštěvnost je relativně vysoká, od doby jejich zřízení (na podzim 1998) došlo k 47.500 návštěvám. Jejich přínos se projevuje zejména v přihláškách do kurzů, návštěvách knihovny především při Dnech otevřených dveří a odborných dotazech. Současně zřízená e-mailová adresa umožňuje řadě zájemců pohodlnější a rychlejší způsob komunikace se Společností i rychlejší odezvu na své dotazy a přání.

Jak je patrné i z informací podávaných v GHL, je značná pozornost věnována i otázce genealogických programů a vůbec možnosti využití počítače v genealogii. V současné době byl zpracováván překlad nové verze programu BK 6.0 a v nejbližší době bude možná jeho distribuce. Bohužel se nepodařilo realizovat připravovaný kurz, který by členy seznámil s počítačem, Internetem a jejich využíváním pro rodopisnou práci, včetně genealogických i textových programů. Stalo se tak pro malý počet zájemců. Zdá se však, že to bylo zčásti způsobeno i nevhodným přístupem. k jejich organizaci. Souvislost lze ukázat na kurzech rodopisců. Ty jsou nejprve kompletně připraveny a pak je teprve prováděn nábor, byť s určitým rizikem, že se zájemci nepřihlásí, což se ovšem dosud nesta-

lo. U kurzu pro počítače byl zvolen opačný postup – nejdříve byl rozeslán poptávkový list, který se mj. dotazoval na to, co by případní posluchači na kurzu chtěli slyšet. Z dlouholetých zkušeností je však známo, že případní zájemci dají přednost již konkrétní nabídce u níž si dovedou udělat určitou představu, před nabídkou neurčitou, u níž musejí navíc sami formulovat své požadavky. Nadále probíhá v předloňském roce realizovaná tzv. elektronická konference k prohloubení vzájemné komunikace mezi členy.

Při pomoci členům zastává významné místo knihovna Společnosti. Redukce návštěvních dnů vždy na první úterý v měsíci, ale rozšíření tzv. Dnů otevřených dveří se ukázalo jako šťastné řešení zejména pro mimopražské členy. To lze dokumentovat na vývoji návštěvnosti a počtu výpůjček:

rok	výp.dnů	návštěv	absen.výp.	prez.výp.
2000	42	141	144	572
2001	26	144	336	301
2002	16	180	363	339

Dny otevřených dveří se v roce 2002 uskutečnily čtyři, vždy v sobotu v době od 9 do 16 hodin, přičemž s otevřenou knihovnou byla přístupněna i kancelář Společnosti a zajištěna služba podávající informace o Společnosti, uložení rodopisných fondů, způsobech bádání atd. Této možnosti využila řada členů, ale hlavně nečlenů (celkem 88), zejména

mimopražských, aby se blíže seznámili se Společností, jejím posláním a cíli. Z publikací uložených v knihovně se největšímu zájmu těšily autorské práce členů v podobě rodokmenů a kronik, dále tradičně rejstříky příjmení z berních rul, berní ruly, soupisy poddaných podle víry a starší časopisy Společnosti.

Správní výbor věnuje knihovně velkou pozornost a uvolňuje oproti předchozím letům značné částky na její doplňování vhodnou literaturou. Jen v loňském roce tato částka představovala 22.000 Kč. Kromě jmenného a věcného rejstříku přístupného v knihovně byl předloni zpracovaný a vydaný seznam publikací v knihovně doplněn o přírůstky za rok 2001 a nyní jsou zpracovány přírůstky za rok 2002, které budou členům zaslány s GHL 1/2003.

Mimo zmíněných Dnů otevřených dveří byla po celý loňský rok (mimo letní měsíce) vždy jednou v týdnu přístupná kancelář se stálou službou. Této skutečnosti využila řada členů i nečlenů, kteří se telefonicky, ale častěji osobně (průměrná frekvence byla 4 návštěvníci) přišli informovat na činnost Společnosti a možnosti členství, na způsob rodopisné práce, způsoby sestavování rodokmenů, postupy pátrání, čtení starých tisků atd., přičemž v poslední době se častěji objevil požadavek na identifikaci erbů nalezených v rodinných pozůstalostech. Navázána byla také spolupráce s Ústavem pro jazyk český, který požaduje identifikace některých místních názvů

odvozených od jmen šlechtických rodů.

V uplynulém období zajišťovali členové správního výboru ještě další úkoly, ať již vplynuly z usnesení valné hromady nebo ze závěrů jeho schůzí.

Mezi ně patří i registrace osobních znaků. Možnost registrace osobních znaků, nabídnutá veřejnosti v předminulém roce využilo do současnosti 17 členů, z nichž byl 8 znak zaregistrován. S jejich podobou je možno se seznámit rovněž na internetu a postupně i v GHL.

Mezi zajišťované činnosti patřilo i uspořádání čtyř výstav o genealogii a heraldice v muzeích Beroun, Žebrák, Chrást u Chrudimi a Pelhřimov, přičemž výstava v Berouně byla spojena s přednáškou o genealogii. Mezi akce propagující společnost a její zaměření lze zařadit i články v časopisech (např. Vlasta, Květy) či rozhlasových pořadech (např. Radiožurnál).

Obsah předložené zprávy je odpovědí i na úkoly, které byly uloženy minulou valnou hromadou.

Dalším bodem programu valné hromady bylo přednesení zprávy o hospodaření Společnosti za rok 2002, kterou opět přednesl předseda dr. Podhola. V loňském roce činily příjmy Společnosti 353.100 Kč, tj. 129,8% plánu, a výdaje 308.800 Kč, tj. 98% plánu. Hospodaření tak skončilo přebytkem 44.300 Kč oproti plánované ztrátě 43.000 Kč.

V příjmové části činily nejvýraznější podíl členské příspěvky ve výši

192.500 Kč. Oproti předchozím letům tu došlo k mírnému zvýšení. Z toho příspěvky jednotlivců dosáhly výše 162.400 Kč a příspěvky organizací činily 30.100 Kč. U těchto se projevila úhrada některých dluhů z roku 2001 kdy došlo ke změně financování u řady institucí, které jsou našimi členy (např. u okresních muzeí hradí členský příspěvek okresní úřad), čímž se některé platby přesunuly až do loňského roku. Přes tyto skutečnosti měla výrazný podíl na úhradě soustavná kontrola úhrad, včetně zasílaných upomínek. Výběru členských příspěvků napomáhalo také včasné rozesílání složenek s předepsaným variabilním symbolem. Bohužel složenky pro platby členských příspěvků na rok 2003, které měly být přiloženy k zásilce s GHL 3-4/2002, banka včas nedodala, takže budou expedovány až s GHL 1/2003.

Druhou významnou položkou v příjmové části byl prodej publikací. Soustavnými nabídkovými akcemi, propagací a výměnou za atraktivnější tituly bylo dosaženo dalšího snížení celkového stavu zásob zhruba o 300 kusů, což ve finančním vyjádření představovalo příjem 66.900 Kč. Na skladě však stále zůstává 596 publikací o něž je malý zájem (zejména latinsko-německo-český slovník nemocí) a vážou část finančních prostředků. K příjmům za publikace je také možné přičíst 5.700 Kč za prodej starších čísel GHL, přičemž se podařilo kompletně vyprodat dalších 5 čísel.

Třetí významnou položkou v části příjmů jsou příspěvky za kurzy ve výši 47.300 Kč. Je to částka vysoko přesahující analogický příjem z předchozího roku, což bylo způsobeno zmíněným vysokým počtem posluchačů. Ostatní příjmové položky tvořilo 5.600 Kč poštovného za zasílané publikace a 5.800 Kč úroků od peněžních ústavů. U této položky bylo vhodným uložením finančních prostředků sice dosaženo lepšího stavu, ale s ohledem na stále se zvyšující bankovní poplatky a snižující se úrokové sazby již nepokryly výdaje. V příjmech je také zahrnuto vrácení vyúčtování dlouhodobých záloh za nájemné a spojené služby ve výši 27.300 Kč. Zde je na místě připomenout opakované kritické výtky týkající se údajně drahého a tedy nevhodného nájmu místnosti Společnosti. Tato kritika však patrně pramenila jen ze snahy kritizovat, bez skutečné znalosti věci. Nájem za dřívější místnost v Křížíkově ulici činil 3.700 Kč měsíčně, nájem dohodnutý za místnost ve Fantově ulici byl 2.704 Kč měsíčně. Pozdější úpravou byl snížen na 2.694 Kč měsíčně a po vyúčtování dlouhodobých záloh a služeb činil ve skutečnosti 2.135 Kč měsíčně.

Ve výdajové části činily nejvýraznější podíl náklady na tisk či pořízení publikací a to ve výši 142.900 Kč, z čehož tisk GHL činil 83.200 Kč a vydání sborníku ze setkání genealogů a heraldiků v Nečtinách 59.600 Kč. Kromě nájemného a služeb ve výši 53.600 Kč se na vý-

dajích významnou měrou podílely poštovní poplatky ve výši 27.300 Kč. Přes určitou kompenzaci (5.600 Kč v příjmové části) je jejich nárůst značný. A není to jen zvýšením poštovních poplatků v září loňského roku. Značný podíl zde sehrává již zmiňované včasné neuhrazování členských příspěvků. Nejen že jsou členům posílány upomínky, ale po prvotním zastavení expedice GHIL a následné úhradě jsou GHIL zasílány již za plné poštovné, tedy dvakrát dražší. Obdobná situace je s neoznamováním nových adres, kdy se zásilky vracejí a po urgenci a dodatečném nahlášení nové adresy se GHIL opět zasílají za plné, tedy dvojnásobné poštovné. Členové by si tuto skutečnost měli uvědomovat, neboť i díky jejich nekázni je pak nutné zvyšování členských příspěvků. Neměl by být takový problém splnit jediné dvě povinnosti, které jim stanovily Společnosti v souvislosti s členstvím ukládají

Na doplnění spolkové knihovny bylo vynaloženo 22.500 Kč. Částku 18.700 Kč si vyžádal nákup kancelářských potřeb, mezi něž byl kromě běžného materiálu jakým jsou obálky, papíry apod., kde bylo mj. využito množstevních slev, zařazen i epidiaskop, pořízený výhodně za 800 Kč. V položce různé (29.800 Kč) jsou kromě nákladů spojených s instalací výstav zahrnuté úhrady za pronájem učeben pro kurzy, místnost pro konání valné hromady, registraci domény, pojištění majetku, grafickou úpravu publikace ze setkání genealo-

gů a především tisk přednášek pro kurz začínajících rodopisců a odměny přednášejícím. Patří sem též balné a expedice GHIL (7.900 Kč) a bankovní poplatky ve výši 6.000 Kč.

Příjmová i výdajová stránka hospodaření Společnosti byly po celý rok průběžně sledovány, přičemž byla dodržována zásada vyrovnanosti ovlivnitelných položek, jakými je například pořádání kurzů, tak, aby náklady byly pokryty příjmy. Vynakládání finančních prostředků bylo hospodárné o čemž svědčí celkový výsledek.

Hodnota majetku společnosti se s ohledem na omezené investice zvýšila pouze o 800 Kč na 63.600 Kč. Bylo však dokončeno ocenění knihovního fondu (98.000 Kč).

I když je jisté možné mít kritické připomínky k některým oblastem činnosti a ne všechny úkoly se dařilo realizovat ke spokojenosti všech, je zapotřebí činnost jednotlivců podílejících se na chodu Společnosti celkově ocenit, i s ohledem na to, že byla realizována v jejich volném čase bez nároku na ocenění. Díky zasluhují především členové správního výboru, předseda Dr. Podhola, jeho duše a mozek, 1. místopředseda Mgr. Starý (příprava a vydávání GHIL, registrace znaků, vyřizování některých dotazů prostřednictvím e-mailu), 2. místopředseda Ing. Stara (činnost poboček), jednatelka pí. Voldánová (vyřizování veškeré běžné korespondence, podíl na pořádání Dnů otevřených dveří a výstav), pokladní Ing. Lipoldová, Ing. Hásek (příprava

a realizace kurzů), Ing. Drozd (prezentace Společnosti a Internet) a pí. Jičínská (příprava a realizace Střeďečnicků). Ze spolupracujících členů to pak byli především knihovník Ing. Trnka s manželkou zajišťující provoz knihovny i Dny otevřených dveří, expedient p. Nesrsta a Ing. Kurz ze skupiny PC, zajišťující činnost této skupiny a podílející se na propagaci genealogických programů. V neposlední řadě zasluhují ocenění všichni členové, kteří přednášeli na kurzech či Střeďečnických a nebo se podíleli na dalších pracích pro Společnost.

Po skončení projevu Dr. Podholy vystoupil předseda revizní komise Ing. Špirakus a přednesl zprávu revizní komise za rok 2002.

Revizní komise pracovala v roce 2002 ve složení Ing. Špirakus, pí. Čádová a pí. Pilátová. Podle stanov Společnosti prováděla soustavnou kontrolu hospodářské činnosti a plnění úkolů uložených valnou hromadou správnímu výboru. Dále provedla kontrolu účetnictví, finančního hospodaření, revizi movitého majetku a inventuru publikací. Předseda revizní komise se pravidelně účastnil všech zasedání správního výboru, kde kontroloval plnění úkolů dle plánu činnosti i předkládané zápisy. Ve své zprávě se dále komise vyjádřila k činnosti redakční rady, ediční činnosti, expedici publikací a činnosti knihovny. Dále se zabývala sporem Dr. Lutonského a zpracovala stanovisko k této stížnosti. Na závěr zhodnotil Ing. Špirakus plnění

úkolů uložených minulou valnou hromadou. Na základě svých zjištění, doporučil jménem revizní komise valné hromadě vyjádřit souhlas s činností správního výboru, finančním hospodařením i jeho ostatními aktivitami.

Do diskuse se jako první přihlásil p. Kulle, který upozornil na chybnou popisku u erbu v GHIL 3-4/2002. Dále vystoupil p. Dub s návrhem řešení dr. Podholou nastíněného problému zvýšených nákladů na pozdější zasílání časopisu, a to tak, aby poštovné hradili neplatiči sami. P. Sedláček pochválil úroveň našeho časopisu a projevil souhlas s připomínkami týkajícími se činnosti poboček. Dále požádal o přijetí opatření, aby časopis vycházel bez zpoždění a aby se tak informace dostávaly k členům včas. P. Melichar připomenul, že nové zápisy o úmrtí na matričních úřadech se neprovádějí správně. Navrhnul iniciovat jednání s příslušnými orgány. P. Gruber využil shromáždění členů a prosil o případné kontakty a informace o členech jeho rodu. Mgr. Starý se omluvil za chybu v časopise a vysvětlil problémy spojené s jeho vydáváním. Dr. Lutonský vyjádřil nesouhlas se stanoviskem revizní komise ke svému sporu se správním výborem Společnosti a požádal přítomné o pomoc. Navrhnul, aby valná hromada jmenovala tři nezaujaté osoby, které by posoudily jeho požadavky finančního ohodnocení za publikační činnost. Dále věnoval svoji novou publikaci knihovně Společnosti.

člen.příspěvky	
jednotlivci	180.000 Kč
organizace	22.500 Kč
Publikace	50.000 Kč
Kurz	45.000 Kč
Ostatní (poštovné, úroky, ad.)	5.000 Kč
Celkové výdaje:	302.500 Kč
z toho:	
Tisk GHL	75.000 Kč
Balné	9.000 Kč
Poštovné	25.000 Kč
Nájem	40.000 Kč
Knihovna	20.000 Kč
Tisk publikací	100.000 Kč
Kurz	15.000 Kč
Kancelářské potřeby	5.000 Kč
Propagace	6.000 Kč
Rezerva	7.500 Kč

Hospodářský výsledek: 0

d) rozhodla o zachování členských příspěvků na rok 2004 ve stejné výši jako v roce 2003

e) uložila správnímu výboru plnit úkoly dle předloženého plánu práce

Na úseku organizačním:

1. Vypracovat projekt pro výběr, pořizování a distribuci audio nahrávek přednášek z kurzů a středěničků
2. Iniciovat a ve spolupráci s MGHS a SGHS připravit setkání genealogů a heraldiků
3. 4x ročně zpřístupnit kancelář a knihovnu pro mimopražské členy

Na úseku činnosti:

4. Uspořádat kurzy pro začínající a pokročilé rodopisce
5. Vydát učební texty ke kurzům pro začínající a pokročilé rodopisce
6. Realizovat pomoc pobočkám podle vypracovaného programu
7. Realizovat dvě výstavy zaměřené na propagaci genealogie a heraldiky spojené s přednáškou
8. Nadále pořádat Středěničky
9. Pokračovat v práci na Soupisu genealogické a heraldické literatury
10. Doplnovat fond knihovny
11. Zpracovat a vydat doplněk seznamu spolkové knihovny se stavem k 31.12.2002

f) zamítla odvolání Dr. Lutonského proti vyloučení z řad členů ČGHSP, přednesené na Valné hromadě správním výborem ČGHSP, a rozhodla, aby k zápisu byl připojen diskusní příspěvek p. Podholy ověřený podpisy

Na závěr dr. Podhola poděkoval přítomným za účast a popřál mnoho zdraví a úspěchů. Valná hromada byla ukončena v 12:55. Plánovaná následná přednáška pánů Rolince a Cvikla z Genealogického centra Valašska bylo z důvodu nemoci zrušena.

Helena Voldánová

Nová telefonní čísla archivů po přečíslování a e-mailová spojení

Státní ústřední archiv v Praze

Archivní 4 Praha 4: 974 847 246-7
sua@mver.cz
Milady Horákové 133, Praha 6
224 311 509

Státní oblastní archiv v Praze

Archivní 4, Praha 4: 974 847 269
soapha2@mver.cz

Státní oblastní archiv v Litoměřicích

Krajská 1: 416 735 359
soalito@mail.anet.cz

Státní oblastní archiv v Plzni

Sedláčkova 44: 377 236 263
soaplzen@mver.cz

Státní oblastní archiv v Třeboni

zámek Třeboň: 384 721 128
soatb@wo.cz

Státní oblastní archiv v Zámruku

zámek Zámorsk: 465 481 202
soazam@raz-dva.cz

Zemský archiv v Opavě

Sněmovní 1: 553 623 364
zaopava@mver.cz

Zemský archiv, pobočka Olomouc

U Husova sboru 10:
585 220 919

Moravský zemský archiv v Brně

Žerotínovo nám. 5/3: 542 162 307
mzabrno@mver.cz

Archiv hl. města Prahy

Archivní 6, Praha 4: 236 004 012
badatelna@cityofprague.cz

Archiv města Plzně

Veleslavínova 19: 377 032 601
archiv@mmp.plzen-city.cz

Archiv města Ústí n.L.

Hrnčířská 2: 475 220 631
vladimir.kaiser@mag-ul.cz

Archiv města Ostravy

Špádova 19, Ostrava Přívoz
596 136 747, tisk1@mno.cz

Archiv města Brna

Dominikánské nám.1: 542 171 111
amb@brno.cz

Helena Voldánová

Zajímavosti z archivů

Změny při pořizování kopií:

SOA Zámorsk

kopie se zhotovují jen z mikrofilmů maximální počet 5 listů, platba při osobním vyzvednutí ve výši 15,- Kč za každý list v kolcích.

SOA Třeboň

kopie se zhotovují z originálních matrik, získáte fotografii formátu 22x15, platba dopředu 50,- Kč za jeden kus v kolcích, možnost doručení poštou.

Možnosti v Archivu hl.m. Prahy:

V archivu nutno předem objednat místo v badatelně i materiál. Zapůjčují se jen dvě originální matriky a pět mikrofilmů na den. Matriky starší roku 1785 a poškozené se nepůjčují vůbec. Tyto matriky je možné si objednat k ofocení na mikrofilm. Bohužel lhůta jejich vyhotovení přesahuje jeden rok. Dále je k dispozici na PC v badatelně **vyhledávací databáze** ze soupisů listin a pozůstalostních spisů.

Helena Voldánová

Nově přijatí členové v roce 2002

1321 Gütter Jaroslav, Písek	1347 Fatková Jindřiška, Příbram
1322 Hrabina Petr, Brno	1348 Edlová Helena, Praha
1323 Hlavnička Přemek, Praha	1349 Váňová Eva, Praha
1324 Hantychová Helena, Ústí n.Labem	1350 Jašek Vladimír, Praha
1325 Richterová Vlasta, Náchod	1351 Matějčková Svatava, Praha
1326 Šauer František, Némčice	1352 Miča Emil, Příštpo
1327 Hubálek Bohuslav, Praha	1353 Hartigová Hana, Doksy
1328 Lambert Dominik, Chrudim	1354 Leiš Vladislav, Příbram
1329 Sychrová Marie, Pardubice	1355 Hájek Petr, Praha
1330 Dvořáková Hana, Buštěhrad	1356 Větrovcová Blanka, Praha
1331 Švitorková Karin, Liberec	1357 Fišer Roman, Brandýs n.Labem
1332 Preibich Karel, Liberec	1358 Janků Radek, Brandýs n.Labem
1333 Michňová Paula, Přerov	1359 Páleník Luboš, Teplice
1334 Jára Zbyněk, Praha	1360 Hron Igor, Praha
1335 Feureislová Olga, Praha	1361 Fendrych Daniel, Havl.Brod
1336 Hendrych Václav, Praha	1362 Pivoňka Vít, Kšely
1337 Žáková Věra, Praha	1363 Hedbávný Miroslav, Praha
1338 Šeiner Marek, Hostěradice	1364 Müllerová Zuzana, Praha
1339 Jirout Vlastimil, Český Krumlov	1365 Doležal Václav, Jablonec n.Nisou
1340 Mencl Jaroslav, Beroun	1366 Čech Josef, Ostrava
1341 Klinkovský Jaroslav, Zlín	1367 Kubala Jiří, Ostrava
1342 Andr Bohumil, Horka	1368 Hašlová Vlasta, Nový Bor
1343 Krejčí Marek, Praha	1369 Sláma Jan, Olomouc
1344 Hozman Oldřich, Praha	1370 Beranová Petra, Domažlice
1345 Liška Jindřich, Vešeň	1371 Hanyková Marcela, Praha
1346 Drahoza Libor, Humpolec	1372 Rybáček Miroslav, Praha

Jan Podhola

Ukončili členství nebo zemřeli v roce 2002

51 Čepek Josef	507 Vlk Zdeněk	1191 Pilíková Božena
123 Hodoušek Vladimír †	675 Lochmanová Jitka	1193 Tondlová Markéta
233 Křiva František †	921 Načeradská Petra	1194 Jará Paula
259 Löwlová Věra	1165 Haškovicová Danuše	1222 Záruba Zdeněk
332 Pařezová Marie †	1188 Bartůněk Jindřich	1258 Madar Jiří †

Dále bylo v září rozhodnutím správního výboru ukončeno v souladu se stanovami ČGHSP členství 43 členům, kteří přes dvojí upozornění neuhradili členské příspěvky za rok 2001.

Jan Podhola

Připravuje se další kurz pro začínající rodopisce

Tento jubilejní v pořadí už třicátý kurz proběhne letos na podzim od 25. září do 27. listopadu v budově Základní školy K. V. Raise v Praze 2, Slezské ulici č. 21, a to vždy ve čtvrtek od 17 do 19 hodin. Zápis účastníků proběhne dne 25. září od 16 hodin a výuka bude zahájena v 17 hodin téhož dne.

Velká pozornost bude v rámci kurzu věnována praktickému procvičování čtení starých textů, jemuž bude věnováno deset lekcí po 55 min. Dále budou náplň kurzu tvořit následující odborné přednášky v podání osvědčených lektorů, rovněž v rozsahu 55 min.:

Úvod do studia rodopisu

Jak získávat informace o předcích z matrik

Jak získávat informace o předcích v archívech velkostatků

O českých katastrech

O dalších důležitých zdrojích informací o předcích

Postavení a funkce církve v minulosti

a zdroje informací z této oblasti

Právní záležitosti našich předků

Hlavní grafické formy výstupů rodopisné badatelské práce

Využití počítače v rodopisné práci

Uspořádání rodinného archivu a o rodinné nebo rodové kronice

Bližší informace a přihlášku do kurzu možno získat při osobní návštěvě v kanceláři Společnosti. Všechny informace včetně programu a přihlášky budou zveřejněny na

internetové stránce Společnosti. Písemné dotazy a žádosti o přihlášku možno zasílat písemně nebo elektronickou poštou.

Poslední možnost podat přihlášku do kurzu je při zápisu.

Místo konání kurzu je dosažitelné metrem, a to ze stanic linky A Náměstí Míru a nebo Náměstí Jiřího z Poděbrad, které jsou od školy zhruba stejně vzdálené. Nejbližší zastávka tramvají č. 10 a 16, Šumavská ulice, je na Korunní třídě a zastávka tramvaje č. 11, Vinohradská tržnice, je na Vinohradské.

Na hojnou účast v kurzu se těší správní výbor Společnosti.

Václav Hásek

Skončil jedenáctý kurz pro pokročilé genealogy

V době od 25. ledna do 27. března 2003 proběhl jedenáctý kurz pro pokročilé genealogy. Právě tak jako v minulých letech bylo jeho cílem povšechně rozšířit obzor účastníků, seznámit je s dalšími zdroji informací o předcích a naučit je další zdroje samostatně odhalovat.

Na základě rozboru dosavadních kurzů pro pokročilé genealogy byla jeho náplň nově pojata a rozčleněna do osmnácti námětů, zaměřených hlavně na objasnění souvislostí mezi rozhodujícími dějinnými událostmi a životními příběhy předků, především v tom časovém údobí, kterým se většina rodopisců zabývá.

Aby se výuka co nejvíce přiblížila vysokoškolské úrovni, podařilo se vytvořit sedmnáctičlenný sbor autorů učebních textů a lektorů, složený z vysokoškolských učitelů, historiků, archivářů, pracovníků předních muzeí atp. i ze zkušených laických rodopisců.

Plán výuky byl beze zbytku splněn. Učební texty i zvukové záznamy přednášek jednotlivých lektorů na

CD se připravují tak, aby byly v brzké době k dispozici zájemcům v knihovně Společnosti.

Správní výbor děkuje všem, kteří se o zdárný průběh kurzu se zasloužili, a to jak členům Společnosti, tak i externím spolupracovníkům. Příští kurz pro pokročilé genealogy se bude podle dosavadních představ konat začátkem roku 2005.

Václav Hásek

Změna provozní doby kanceláře

Kancelář je otevřena každé pondělí od 15 do 17 hodin, mimo svátků a letních prázdnin.

Den otevřených dveří

21. června 2003 od 9 do 16 hodin bude mimořádně otevřena knihovna a kancelář ČGHSP.

Errata

Z článku Jiřího J. K. Nebeského Liechtenstein nebo Lichtnštejn?, otištěném v GHJ 2/2002, vypadl vinou technického nedopatření poznámkový aparát a na s. 6 bylo v původní větě „Žádné řešení ale nemůže být uspokojivé, pokud se bude aplikovat jednotně.“ slovo „bude“ změněno na „nebude“, čímž věta bohužel dostala právě opačný smysl. Autor se totiž domnívá, že hlavní problém při vytváření pravidel pro psaní šlechtických jmen (a vůbec při vytváření všech edičních zásad) je v tom, že se uplatňuje jakási potřeba aplikovat je

jednotně, přičemž právě tato potřeba ovšem uzavírá cestu k řešení.

V čísle 3-4/2002 se pak v článku Stanislava Kasíka Heraldické památky v Třebouticích u ilustrace na s. 25 poněkud záhadně objevila popiska „Znak Pavla Novodvorského z Pozdětína z Paprockého knihy Zrcadlo slavného markrabství moravského, tab. CCCLXXV.“. Pozorný čtenář si přitom jistě povšiml, že se ve skutečnosti jedná o znak prvního litoměřického biskupa Maxmiliána Rudolfa svobodného pána ze Schleinitz. Autorům i čtenářům se za obě nedopatření upřímně omlouváme.

Marek Starý

Úřední hodiny v místnosti Společnosti:

každé pondělí od 14,00 do 16,00 hodin (kromě měsíců července a srpna).

Knihovna v místnosti Společnosti:

každé první úterý v měsíci od 17,15 do 19,00 hodin (kromě měsíců července a srpna).

Autor tohoto čísla:

Mgr. Marek Starý, Na Bělidle 913/9, Praha 5, 150 00

Genealogické a heraldické listy, ročník XXIII., číslo 1/2003

Pro své členy vydává

Česká genealogická a heraldická společnost v Praze

Fantova 1784, Praha 5, 155 00, tel.: 251 613 490

<http://www.genealogie.cz>

e-mail: cghsp@email.cz

Bankovní spojení: 108696177/0300 (ČSOB), 122991359/0800 (ČS)

Odběr časopisu je vázán na zaplacení členského příspěvku.

Za původnost a obsah článků ručí autoři.

Připravuje Redakční rada ve složení:

PhDr. Karel Černý, PhDr. Ing. Jaroslava Honcová, CSc.,

PhDr. Vladimíra Hradecká, Jan Oulík, Mgr. Marek Starý

Jazykové korektury: PhDr. Jan Podhola, Mgr. Marek Starý

Grafická úprava: Šárka Klomínková

Uzávěrka: duben 2003 - dáno do tisku v květnu 2003 - Počet výtisků: 1000

ISSN 1212-9631

Tisk: Polygrafické SOU Svoboda s.r.o., Bellova 352, 109 00 Praha 10